

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

23 Kasım 2011 Çarşamba

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

23 Kasım 2011 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

Ticari Sır, Banka Sırrı ve Müşteri Sırrı Hakkında Kanun Tasarısı (1/483)

1:37

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:37

Madde 1 (Devam)

1

Yüksel HIZ (Adalet Bak.Kanun.Genel Müdürü)

1:2, 3, 4

Emin Haluk AYHAN

(Denizli)

2:3, 5

Alim IŞIK

(Kütahya)

3, 8

Mustafa ÖZTÜRK

(Bursa)

3, 7

Hüseyin ÜZÜLMEZ

(Konya)

3, 4, 6, 7

Mehmet Ali SUSAM

(İzmir)

3:4, 4, 7:8

İsmail YÜCEL (İç Tic. Genel Müdürü)

5

Durdu ÖZBOLAT

(Kahramanmaraş)

5:6

İskender ELVERDİ (TOBB Temsilcisi)

6

Ünal KACIR

(İstanbul)

7

Madde 2

8:9

Yüksel HIZ (Adalet Bak.Kanun.Genel Müdürü)

9, 13:14, 15:16,

16:17, 18, 19

Hasan ÖREN

(Manisa)

9:10, 14, 15, 20

Hüseyin ÜZÜLMEZ

(Konya)

10

Nureddin NEBATİ

(İstanbul)

10:11

Alim IŞIK

(Kütahya)

11, 15:16

Mustafa ÖZTÜRK

(Bursa)

11

Durdu ÖZBOLAT

(Kahramanmaraş)

11:12, 16

Ünal KACIR

(İstanbul)

12, 18, 19

Komisyon Uzmanı

12

Emin Haluk AYHAN

(Denizli)

13, 14, 15, 17

Ömer SELVİ

(Niğde)

13, 17:18, 19

TOBB Temsilcisi

16

İsmail YÜCEL (İç Tic. Genel Müdürü)

16

Madde 3

20

Ömer SELVİ

(Niğde)

20

Alim IŞIK	(Kütahya)	20
Yüksel HIZ (Adalet Bak.Kanun.Genel Müdürü)		20
Madde 4		21
Hasan ÖREN	(Manisa)	21, 23, 25, 27:28, 29:31, 33
Alim IŞIK	(Kütahya)	21:22, 22:23, 26:27
Ünal KACIR	(İstanbul)	22:23, 24, 26, 27, 29, 32, 33:34
Komisyon Uzmanı		23
Ömer SELVİ	(Niğde)	23:24
Durdu ÖZBOLAT	(Kahramanmaraş)	24, 26, 28:29, 34
Yüksel HIZ (Adalet Bak.Kanun.Genel Müdürü)		24:25, 25, 28, 30:33, 34:35
İskender ELVERDİ (TOBB Temsilcisi)		27
Nureddin NEBATİ	(İstanbul)	28
Çiğdem GÜVEN (BDDK Temsilcisi)		31:32, 35
İsmail YÜCEL (İç Tic. Genel Müdürü)		33
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	34
Madde 5		35
Ünal KACIR	(İstanbul)	35
Madde 6		35
Madde 7		36
Alim IŞIK	(Kütahya)	36
Çiğdem GÜVEN (BDDK Temsilcisi)		36
Madde 8		36
Hasan ÖREN	(Manisa)	36
Alim IŞIK	(Kütahya)	36, 37
TOBB Temsilcisi		36
Ünal KACIR	(İstanbul)	37
Madde 9, 10		37
Ünal KACIR	(İstanbul)	37
Yüksel HIZ (Adalet Bak.Kanun.Genel Müdürü)		37
Madde 11		37

Açılma Saati: 10.10

Kapanma Saati: 13.29

23 Kasım 2011 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.10

BAŞKAN: Mahmut Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKANVEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: İbrahim Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, kıymetli davetliler; yeterli komisyonumuzun çoğunluğu vardır, oturumu açıyorum.

17.11.2010 tarihinde görüşmelerine başladığımız (1/483) esas numaralı Ticari Sır, Banka Sırrı ve Müşteri Sırrı Hakkında Kanun Tasarısı'nı görüşmek üzere toplandık. Geçen haftaki görüşmelerde tasarının geneli üzerinde görüşmeleri tamamlamış ve maddelerine geçmiştik. Şimdi 1'inci madde üzerindeki görüşmelerle devam edeceğiz ancak komisyon üyesi arkadaşlarımızın bir kısmından gelen talep bugün saat 11.00'de Sanayi Bakanlığının bütçesinin görüşülmesine başlanacak. Bazı arkadaşlarımız aynı zamanda da Plan ve Bütçe'de de onu takip etmek istedikleri için saat 10.30'dan 10.00'a aldık. Komisyon üyesi arkadaşlarımızın saat 11.00'de bitirmek üzere biraz daha böyle tedbirli yürüyebilirsek çalışmalarımızı çok makbule geçecek.

Kanunun 1'inci maddesinden itibaren başlıyoruz.

Madde 1'i okutacağım.

Daha önce okunmuştu, usul açısından Mecliste böyle bir tekrar yok ama biz yapalım.

TİCARÎ SIR, BANKA SIRRİ VE MÜŞTERİ SIRRİ HAKKINDA KANUN TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; kamu kurum ve kuruluşları ile iktisadî, ticari ve malî sektörlerde üretim, tüketim ve hizmet alanlarında faaliyet gösteren ticarî işletme ve şirketler, bankalar, sigorta şirketleri ve mali piyasalarda faaliyet gösteren aracı kurumlarının ticarî sır, banka sırrı ve müşteri sırlarının talep edilmesi, verilmesi, kullanılması ve korunmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, birinci fıkrada belirtilen alanlarda faaliyet gösterenlerin sahip oldukları veya ellerinde bulunan banka sırrı, ticarî sır ve müşteri sırrıyla ilgili bilgi ve belgeler hakkında uygulanır.

(3) Özel kanunlarda düzenlenen ticarî sır, banka sırrı ve müşteri sırlarının verilmesini sınırlayan veya yasaklayan hükümler hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

BAŞKAN – 1'inci maddeyle ilgili söz almak isteyen arkadaşlarımız.

Önce Adalet Bakanlığı adına Sayın Genel Müdürümüz buyurun. 1'inci maddeden tekrar başladık.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, değerli komisyon üyeleri; herkesi saygıyla selamlıyorum, günaydın.

Ben geçen haftaki tartışmalardan yola çıkarak kısa bir bilgi vermek istiyorum. Belki tartışmaları hem kısa tutmamıza vesile olarak, sürenin de sınırlı olmasını dikkate alarak.

Şimdi belki bir yanlış anlamaları düzeltmek gerekiyor. Ben kısaca birkaç konuya değinmek istiyorum. Birincisi “Amaç ve kapsam” maddesinin 1'inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan hüküm eğer çok tereddüt ediliyorsa komisyon tarafından çıkarılabilir eğer düşünüyorlarsa.

İkincisi, Türkiye Büyük Millet Meclisine tanınmış olan araştırma ve soruşturmalarda bu yetkinin kullanılması gene komisyonun takdirindedir. Ayrıca İç Tüzük'ün 105'inci maddesinde esasında buna ilişkin bir sınırlama var. “Devlet sırlarıyla ticari sırlar Meclis araştırması kapsamı dışında kalır.” Diye. Biz bunu bilerek kamu kurumlarına verilen bir yetkinin Meclise de verilmesi gerektiğini düşünerek yapmıştık, gene komisyonun takdirindedir, çıkarılabilir.

Ayrıca, İç Tüzük'ün 105'inci maddesinin son fıkrasında "Ticari sır, devlet sırrı Meclis araştırması kapsamı dışındadır." Diyor. İsterseniz bu 4'üncü maddenin birinci fıkrasında Meclise tanınan bu yetkinin de çıkarılması komisyon takdir edebilir.

Ayrıca, biraz önce siz bir sayın vekilimle de başlamadan önce de konuşmuştuk. Sırlar her isteyenin alabileceği sırlar değil eğer bize göre tereddüt teknik anlamda olmadığını düşünüyoruz ama eğer bir teknik anlamda sıkıntı görülüyorsa komisyon tarafından gene 4'üncü maddenin ikinci fıkrasında "sırların verilmesini talep eden kamu kurum veya kuruluşları" ibaresindeki "kamu kurum ve kuruluşları" sanki her önüne gelen alacakmış gibi bir endişe var. Bunun böyle olmadığı madde içerisinde, maddenin bütünü okunduğunda anlaşılacaktır çünkü bir üst fıkraya atıf yapmaktadır esasında bu ama tereddüt ediliyorsa şöyle yazılabilir: "Birinci fıkra hükümlerine göre sırların verilmesini talep edenler talep nedenini ve yetkisinin dayanağını bildirmek zorundadır." Denir. Kamu kurum ve kuruluşları buradan çıkarılabilir. Bu şu demektir: Kanunen yetkili olan kimse ancak bunu isteyebilecektir yani herhangi bir kamu kurumundaki kişi isteyemeyecektir.

Gene, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının © bendinde esasında "Meclis ve mahkeme ve savcılık dışında mali veya idari konularda devlet adına denetim faaliyetlerinde." Diyerek sınırlama getirilmiştir. Ancak "devlet adına" ibaresi de zannediyorum bazı kurumlarca eleştirilmektedir. Devlet adına çıkarılabilir ama zaten mali ve idari konularda denetim yapan insanlar, yetkililer devletin verdiği görevi kullanmakta ama bir tereddüt varsa çıkarılabilir. Şöyle olabilir: "Mali veya idari konularda yapılan denetim faaliyetlerinde" denilebilir.

Ayrıca, kanunen verilen ve kanunda ve bu kanunda gösterildiği şekilde faaliyetle bağlantılı olması talebin amacıyla sınırlı olması ve zorunluluk olması gibi üç tane sınırlama vardır talep etme noktasında. Buna rağmen ayrıca bu sınırlamaya uymadığı hâlde hem takip eden maddede 7'nci maddede ve 8'inci maddede hükümler yer almakta. Bunun dışında Türk Ceza Kanunu'nun 239'uncu maddesinde ticari sırlar açıklanmasına ilişkin müeyyideler yer almaktadır. Dolayısıyla sırlar nasıl korunacaktır endişesi de yoktur.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Bazı kurumların bizim yetkilerimizi elimizden alıyor mu gibi bir kuşkusu var. Burada başka kanunlarda yer alan hükümlere dokunulmamaktadır. Rekabet Kanunu'nda, rekabet hukukunda, BDDK'da, Türk Ceza Kanunu'nda ya da başka kanunlarda verilen yetkiler alınmamaktadır sadece bu 1'inci maddenin üçüncü fıkrasındaki "Özel kanunlarda düzenlenen ticari sır, banka sır ve müşteri sırlarının verilmesini sınırlayan ve yasaklayan hükümler hakkında bu kanun hükümleri uygulanır." Derken, verilmeyi engelleyen hususlar varsa bu kanun hükümlerine göre verilmesi gerektiğini biraz önce saydığım sınırlar çerçevesinde düzenliyor, yoksa başka kanunlarda başka kurumların yetkilerine dokunmuyor.

Ayrıca son olarak, eğer talep edildiğinde komisyon toplantısı sona erdikten sonra Sayın Sanayi Bakanlığı temsilcimiz, İç Ticaret Genel Müdürümüz İsmail Yücel Bey'le de konuştuk. Biz tabii denetim elemanı, denetim organı olmadığımız için somut örnekler vermemiz zor. Ayrıca Hükümet adına buradayız, Adalet Bakanlığı adına değil. Kendisi de somut örnekler verebileceğini söyledi, bize verdi çünkü kişisel verilere aykırı olmamak kaydıyla zannediyorum kendi tecrübeleri vardır, o konuda yardımcı olacaktır.

Teşekkür ederim

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

1'inci maddeyle ilgili söz almak isteyen arkadaşlarımız var mı?

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben geçen hafta bulunamadım mazeretim nedeniyle. Gerçi Sayın Yetkili ifade etti ama bu 1'inci maddenin üçüncü fıkrasında yani bu kapsam çok mu geniş veya münhasıran belki bahsettiniz ama münhasıran ifade edebileceğimiz kanunlar var mı? Yani işte on tane kanun olur, beş tane olur veya hepsini kapsasın sonradan sıkıntıya girmeyelim diye mi konuşmuş bir hükümdür onu öğrenmek istedim ben.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Arz edeyim.

Bu genellikle kanunun yapın tekniğinde kullanılan bir şeydir eğer Türk Ceza Kanunu'nun 5'inci maddesinde de benzer bir hüküm vardır. Dediğiniz gibi bunları sayarak tüketemeyiz. Malum binlerce kanunda yüz binlerce hüküm var. O nedenle böyle genel bir şey konulmuştur. Dediğiniz gibi.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Burada sormamdaki gaye şu çünkü siz çıkarılabilir dediğiniz anda konmasının bir anlamı olmadığı gerektiği gibi bir izlenim edindim ben ama daha önceki çalışmalarımızdan biliyoruz ki bu tür hükümler oluyor ama münhasıran böyle üç, beş tane sayabileceğimiz kanun maddesi var ise bildiniz bu işe taalluk eden, bu işin üzerinde yapabileceğimiz

onları pesifiğe edip koyalım buraya ama yoksa hani sonra ne olabileceği, bu yetkinin kimin nasıl tarafından kullanabileceğini ölçemediğimiz, bilemediğimiz bir hadiseye evet demek de biraz sıkıntı yaratır diye düşünüyorum.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Cevap vereyim mi?

BAŞKAN – Cevap varsa alayım hemen.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Yani cevap anlamında değil bilgi anlamında, evet.

Nihayetinde bu geçen hafta çok tartışıldı ve ben yeterince anlatamadığımı ve konunun da bu nedenle anlaşılamadığını düşünüyorum. Bu olması gereken bir hüküm olduğunu düşünüyoruz ama zaten kanunun bütünü bu hükmü doğruyor, bu sonucu çıkarıyor. 4'üncü maddede kimlerin bunları talep edebileceği ortaya konduğu için ve verilmesinde gene 4'üncü maddedeki kimselere sınır getirilmediği için dolayısıyla bu olması gereken bir hüküm ancak tartışma nedeniyle daha fazla da gündemi meşgul etmemesi için çıkarılabileceğini o nedenle, lüzumsuz olduğu anlamında düşünmedik.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Alim Hocam, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tabii tekrar olmaması açısından kısa kesmeye özen göstereceğim.

Şimdi geçen toplantıda söylemiştim, 1'inci maddenin kapsamla ilgili bir madde olmasına rağmen kapsamın sınırlı tutulduğu yönünde Odalar ve Borsalar Birliğinin bir eleştirisi var. Bu kapsamın genişletilmesi konusunda sayın Hükümetin görüşü nedir? Örneğin Türkiye'de faaliyette bulunan gerçek ve tüzel yabancı kişilerden ticari işletme statüsünde olmayan dernek, vakıf, cemaat ve diğer özel kuruluşların durumundan da bahsedilmesi gerektiği ifade edilmekte. Bu görüşe katılıyorlar mı? Dolayısıyla kapsam maddesi genişleyecek mi?

İkincisi, yeni elime geçti muhtemelen sizler de aynı fikirdesiniz. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının eleştirisi çok daha keskin. Bunun hiç gerek olmadığına ve tamamen tasarımı eleştiren bir görüş var, bu konudaki fikirlerini alabilir miyiz?

BAŞKAN – Akşam geç saatte bize geldi, sabah ancak dağıtabildik.

ALİM IŞIK (Devamlı) – Ben 3'üncü fıkranın çıkması yönünde görüşümü devam ettirmekteyim. Ayrıca Sayın Genel Müdüre de açıklamalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkan, sayın vekilimiz bir kısmına değildi. Ticari olmayan vakıf ve dernekler zaten ticari sır olduğu için onun dışında tutulması çok doğal ama herhâlde ticari faaliyet gösteren yabancı şirketlerin yurt dışı hukuka tabi olmasından kaynaklanan bir kapsam daralması mı var, bunu izah ederlerse memnun olurum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, bunları not alıyorsunuz.

Hüseyin Bey, buyurun.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; geçen hafta da uzun uzun tartıştık ben de Alim Bey biraz evvel ifade etti bu konuda bu kapsama koymamız gereken yabancı cemaatler, vakıflar, dernekler... Derneklerin çünkü iktisadi işletmeleri var, vakıfların iktisadi işletmeleri var. Şimdi insanların ticari sırları alabilirken yarın sırları saklamak için insanlar dernek ve vakıflar arkasında işletmeler kurarak bunu saklayabilirler. Bu kapsamı bu görüş içerisinde genişletmenin tarafı olduğumu ve bunun mutlaka bu kapsam içerisine alınmasını ifade etmek için söz aldım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Genel Müdürün geçen hafta yaptığımız çalışmalar sonrası bugün burada bazı maddelerin çıkarılabileceği ve yanlış anlamaların giderilmesi noktasındaki hükümlerde belirli değişikliklerle kanun tasarısının daha hızla üst komisyona çıkacağı noktasındaki görüşünü olumlu buluyorum. Demek ki hem geçen haftaki tartışmalar yararlı olmuş hem de üzerinde biraz daha düşününce bizim değerlendirmemiz ve bazı sivil toplum örgütlerinin değerlendirmeleri ışığında bu anlamıyla önemli bir zaman kazanımı olmuş çünkü belki Barolar Birliği de bu eleştirilerini daha önce gönderseydi çok daha faydalı

olurdu. Onların da bu konuda geç kaldıklarını düşünüyorum ama bugün de fırsatımız oldukça da yararlanmaya çalışırız ama Adalet Komisyonunda da herhâlde kendileri bunları yaparlar.

Ben bu anlamıyla 1'inci maddenin üçüncü fıkrasının Genel Müdürümüzün de "çıkartılabilir" noktasındaki düşüncesiyle daha önce bunu çıkartılmasını talep etmişim. Aynı talebimizi yeniliyoruz, çıkartılmasını istiyoruz.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle ilgili olarak da kapsamın genişletilmesi ve ona vakıf ve kurulmuş ticari işletmelerin bu anlamıyla kapsama alınması konusunda da olumlu düşündüğümü söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

1'inci maddeyle ilgili söz almak isteyen arkadaşımız... Sayın Genel Müdürüm 1'inci maddeyle ilgili son söyleyecekleriniz var mı?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, yabancı şirketlerin durumu özellikle gündeme getirildi. Biz burada bir ayırım yapmadık yani...

BAŞKAN – Burada yabancı şirket vakıf, dernek, ticari faaliyeti olan...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Evet. Yani yabancı şirket, yerli şirket ayırımı yapmadık. Eğer yabancı şirket Türk hukukuna tabi olarak faaliyet gösteriyorsa tabii ki bu sınırlamalara dahil olacaktır.

Dernek ve vakıfla ilgili olarak da, biz esasında şeyleri saymıyoruz ve şöyle diyor maddeye dikkat edilirse kamu kurum ve kuruluşları ile iktisadi, ticari ve mali sektörde üretim, tüketim ve hizmet alanlarında faaliyet gösteren ticari işletmeler ve şirketler, bankalar... Burada bir sayma var ama bu alanda faaliyet gösteriyorsa dernek zaten yapamaz bildiğim kadarıyla. Vakfın açacağı işletmesi varsa zaten ticari işletmedir o da. Dolayısıyla bir eksiklik olduğunu düşünmüyoruz. Sayın Genel Müdürüm bilgileri verir.

HASAN ÖREN (Manisa) – Onların koyulmasında bir sakınca var mı?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Zaten girdiğini düşünüyoruz ama bilmiyorum nasıl ifade edilir. Sakınca da yok, yazılabilir yani.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi kapsam sayılırken burada ticari işletmelerden bahsediliyor, biz vakıflardan bahsediyoruz, derneklerden bahsediyoruz, yabancı vakıflardan, cemaatlerden bahsediyoruz. Bunlar, bu kapsam içerisinde hiçbirisi yok Sayın Genel Müdürüm. Ben, görüş olarak, bunların da kapsama alınmasını ifade ediyorum.

BAŞKAN – Yani bir vakıf, bir dernek, bu tip bir faaliyetin, ticari faaliyetin içindeyse bunun da incelenmesi ve araştırılması... Çünkü bunun siyasi sonuçları olabilir, başka şeyler olabilir.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Sayın Başkanım, sadece ticari işletme değil, parasal hareketleri. Yani bazı vakıflar var, ticari işletmelere proje karşılığı yardım diyor. Ticari işletme değil ama diyor ki: "Ben, Avrupa Birliği projelerine destek veren bir vakıfım." Diyor ve parasal ilişki içerisinde ama ticari bir şey değil.

HASAN ÖREN (Manisa) – Ne kadarını alıyor, ne kadarını veriyor?

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Bunları bilemiyoruz. Bunun için kapsamına bunların da alınmasını arzu ediyorum.

BAŞKAN – Bu konuda...

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Genel Müdürüm bu konuda birazcık daha bizi bilgilendirmesine ihtiyaç var diye düşünüyorum. Yani yabancı vakıfların ticari işletmeleri, bu anlamıyla ticari hukuk içerisinde Türk hukuk sistemine dâhillerse, burada incelemelere tabi tutulabiliyor diyorsunuz.

Arkadaşların kafasında kalan, soru olarak kalan bir nokta da ticari işletme şeklinde olmayan bu tür vakıfların hibe yardımları, proje destekleri ve benzerleri eğer şikâyet edilip bir soruşturmaya tabi olursa, bunlar sır kapsamı içerisine girebilecek bilgiler midir, değil midir? Bu konuyu da açıklamanıza ihtiyaç var diye düşünüyorum. O zaman belki sizin söylediğiniz, "Biz, Türkiye'de faaliyet gösteren ve Türk ticaret hukukuna göre ticari işgalini devam ettiren tüm şirketleri bu kapsam içerisine aldık." Açıklamanız belki daha yerine oturur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İç Ticaret Genel Müdürümüz bir açıklama yapacak mı bu konuyla ilgili?

Buyurun İsmail Bey.

İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YÜCEL – Yabancı şirketlerin Türkiye şubesi Türk mevzuatıyla Bakanlığımız tarafından bu izne tabidir, Bu izni alan şirketler Türkiye'deki mevzuata tabi olur. Dolayısıyla yabancı şirketlerle ilgili burada ayrı bir ifadeye gerek olmadığını düşünüyorum. Eğer gerekli olduğu takdir ediliyorsa Komisyon tarafından, yazılmasında da herhangi bir sakınca yok. Bu madde yabancı şirketleri de kapsıyor, ayrıca vakıfların ticari işletmelerini de kapsıyor. Yani vakıflar, yabancı vakıflar da olsa, Türk mevzuatına göre Türkiye'de faaliyette bulunan ticari işletmeleri varsa bu kanun kapsamındadır ama ayrıca yazılmasında da herhangi bir sakınca yok.

Yani burada bir husus daha var: Ticari faaliyeti olmayan, bu kanun ticari sırrı, banka sırrı ve müşteri sırrını düzenliyor. Ticari faaliyeti olmayan bir vakfın bankadaki, müşteri olarak bankadaki birisi de bu kanun kapsamında, 4'üncü maddede sayılı yetkililer tarafından talep edilebilir, alınabilir. Yani sadece ticari sırrı düzenlemiyor, müşteri sırrı olarak da bankada o vakıf ticari işletme olmasa da ticari işletmesi olmasa da soruşturma yapıyorsa, bankadan bir müşteri olarak bunun bilgileri bu kanun kapsamında talep edilir.

Ayrıca, Sayın Genel Müdürün başlangıçta Bakanlığımızın bu ticari sır, müşteri sırrı sıkıntılarıyla ilgili bir açıklama yapmamın uygun olacağını değerlendirdim. Müsaade ederseniz bu konuda Komisyonu bilgilendirme isterim.

BAŞKAN – Buyurun.

İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YÜCEL – Bakanlığımız hâlen yürürlükte olan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun şirketlere ilişkin hükümlerini uygulayan Bakanlık. Şu anki Kanun'un, yürürlükteki Kanun'un 274'üncü maddesi çerçevesinde denetim yetkisini kullanıyor. Yeni kanunda da aynı yetki hatta biraz daha genişletilerek devam ettiriliyor. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 210'uncu maddesi.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı mülga olmadan önce, Teftiş Kurulumuz bünyesinde bankalardan inceleme kapsamında şirketlerin bilgilerinin verilmemesi yönünde birçok sıkıntı yaşanmıştır. Yani bu bankaların isimlerini burada zikretmek belki çok uygun olmaz ama bunların arasında kamu bankaları da vardır. Bu denetimi, kamu adına yapılan denetimi zorlaştırmıştır. Burada özellikle bir şeyin altını çizmek istiyorum: Bu bir banka denetimi değildir. Bir sermaye şirketiyle ilgili yapılan denetimde o şirkete ait birtakım bilgiler bankadan talep edilmiştir. Banka, müşteri sırrı niteliğinde gördüğü için bu bilgileri denetim elemanına vermek istememiştir. Biz bunun üzerine 2010 yılında Teşkilat Kanunu'muzda mülga Bakanlık Teşkilat Kanunu'nda bir değişiklik yaparak Sanayi ve Ticaret Bakanlığının denetim elemanlarının bu bilgilere erişebilmesini, bu bilgileri alabilmesini hukuken mümkün hâle getirdik. Dolayısıyla kamu adına yapılan denetimlerde ortak bir ticari sır, banka sırrı, müşteri sırrı tanımı olmadığı için farklı kurumlar nezdinde ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu sıkıntıları belki bu anlamda en yoğun yaşayan bakanlıklardan birisi de biziz. Çünkü şirketler üzerindeki usul, işlem ve muhasebe denetimini yapan bakanlık olarak sahada olan Bakanlık biziz.

Ben, daha önceki değerlendirmelerimde de özellikle ifade etmiştim. Bu şirketlerimiz, işletmelerimiz açısından da olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmelidir. Çünkü neyin ticari sır, neyin banka sırrı olduğu herkes tarafından ortak bir tanım hâline getirilmelidir. Banka yetkilisi de kendince bu bilgiyi vermek istememekte haklıdır çünkü kendi mevzuatı gereği bunu vermeyi suç olarak görmektedir. Bunu kendi kanununda yasaklayıcı veya kısıtlayıcı birtakım hükümler nedeniyle görev yetkisinde bu bilgileri vermek istememektedir. Bütün bu mevzuatın üzerinde genel tanımların yapıldığı ve bu sırlara, bu bilgilere kimlerin ulaşmaya yetkisi olduğu tanımlanırsa ciddi anlamda bu sıkıntılar giderilmiş olacaktır diye değerlendiriyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Ayhan.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Burada belki ben iyi anlamamış olabilirim ama sizin bankadan kurum olarak veya Teftiş Kurulu olarak talep edeceğiniz belgeyi şirketten temin etmeniz mümkün değil mi? Yok mu şirkette o belge? Yani bilgi eksikliğinden kaynaklanan bir şey benim sorum.

İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YÜCEL – Zaman zaman olmayabiliyor efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Münhasır bir örnek var mı mesela aydınlanma açısından?

İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YÜCEL – Şu anda hafızamda yok ama o şirketin hesap hareketleriyle ilgili denetim elemanının şirketten alamadığı bilgiler var.

BAŞKAN – Buyurun.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz, Sayın Genel Müdürün geçen haftaki toplantının sonucunda, bugün burada buraya gelen tasarının bir kısmının değişebileceği yönündeki açıklamayı dikkate alarak hem 1'inci maddenin üçüncü fıkrasında hem de biraz önce Hüseyin Bey'in de

söylediği, hepimizin de ortak bir görüş olarak sunduğu bu cemaatler, vakıflar ve derneklerin de bu kapsam içerisine alınması konusunu... Sayın Genel Müdür de bu konuda bir sakıncanın olmadığını söyledi, onun eklenmesini istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hüseyin Bey, buyurun.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, İç Ticaret Genel Müdürümüzün verdiği bilgiler “Ticari şirketleri incelerken bilgileri ulaşmıyoruz.” Dediniz. Yanlış anlamadım değil mi İsmail Bey?

İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YÜCEL – Doğru.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Efendim, hiçbir sanayi ve ticaret... Eski adıyla müfettiş, bir şirketin belgelerine ulaşmaz diye bir şey yok. Gelir, ticari defterlerini ister, bir işletmenin de resmî olan... Eğer adam gayrîresmi kayıt dışı bir şeyler yapıyorsa onu bulmanız zaten mümkün değildir. Her şey defterde kayıtlıdır. Yıllarca sanayicilik, iş adamlığı yapmış, aynı zamanda serbest mali müşavirlik belgesi olan birisiyim.

Ayrıca, gelen müfettiş bankaya yazdığı zaman, banka tüm kayıtları, ticari kayıtları verir ama bununla biz kayıt dışı ekonomiyi kayıt altına alacağız diyorsanız bununla kayıt dışı kayıt altına alınmaz. Hiçbir işletme sahibi, eğer iki defter tutuyorsa, ikinci defteri size getirip vermez. Onun için, sizin müfettişleriniz herhangi bir şirkete gittiği zaman, Türk Ticaret Kanunu'na göre, Vergi Usul Kanunu'na göre tutulması gereken tüm defter, bilgi, belgeleri alırlar, bunda herhangi bir şey yok, şu ana kadar uygulamada da sıkıntı yok. Ama bununla daha ne istendiğini, İsmail Bey, ben anlayamadım. Sizin ilave isteyeceğiniz, ulaşmadığınız...

Ama şunu kastediyorsanız o sizin alanınıza girmez: Kişinin özel tasarrufları varsa, işletme dışı hesapları varsa, bu ancak kara para aklamaya ilgilidir, Bankacılık veya Vergi Usul Kanunu'nda kayıt dışı ticari işlemlerle ilgilidir, böyle bir şey yapıyorsa anlamında. Size şirketleri denetlemede ve incelemelerde bu yasa herhangi fazla bir şey getirmiyor. Onun için, o şeye katılmıyorum, belgeleri alamadınız düşüncesine.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kendinizi de tanıtırsanız kayda girsin.

Buyurun.

TOBB TEMSİLCİSİ İSKENDER ELVERDİ – Sayın Başkan, çok değerli üyeler, çok değerli Bakanlık mensupları; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği adına Hukuk Müşaviri İskender Elverdi.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Şimdi, efendim, bu kanunun tabii ki belli bir vizyonu var yani neyi düzenlemek? Şu ana kadar birçok hukuki düzenlemede bu sıklardan bahis olmakla beraber, bu 3 tane sırrın açık bir tanımı yok. Mesela, Bankacılık Kanunu'nda 73'üncü maddede var. Sırların işte gizli tutulmaması, işte ifşa edilmesi hâlinde uygulamalardan bahsediyor ama tanım yok, hiçbir düzenlemede de yok. Bu tanımı getiriyor.

Bu tanımı getirirken amacı da şu: Neler sır kapsamına girecek, neler girmeyecek. Sırları tanımladıktan sonra da bunların ifşa edilmesini de cezalandırıyor. Çünkü bunlar önemli unsurlar, müşteri sırrı olsun, banka sırrı olsun, ticari sırlar olsun.

Şimdi, sır istendiğinde vermemenin cezalandırıldığı ya da verilen sırrın ifşa edilmesi hâlinde cezalandırıldığı hâllerde, tabii ki bu tanımların çok iyi yapılması gerektiği çok çok önem kazanıyor. Yani sırrı elinde bulunduran neyi verip vermemekle mükellef olduğunu, isteyen de neyi alabileceğini çok iyi bilmek zorunda. Ama en az bunun kadar, kimler bu kanun kapsamına giriyor? İşletmeler açısından, tüzel ve özel kişiler açısından, bunların da bu kanun kapsamına girip girmediklerini bilmesi de bir o kadar önem kazanıyor. Biz Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olarak da bu görüşü verirken yani bunun kapsamının çok iyi belirlenmesi gerekir. Şu şu işletmeler girer mi ya da şu şu varlıklar, topluluklar da dâhiller mi değiller mi derkenki amacımız buydu. Çünkü kanunla yapılmak istenen iyi bir şey dahi olsa, müphem kalan hususlar daima uygulamalarda birtakım tereddütlere, sakıncalara ve kargaşaya yol açacaktır, bunu önlemek istedik.

Tabii ki biz saygılıyız, değerli genel müdürlerim burada açıkladılar. Bazı hususlar zaten kapsama girmiştir, bazı hususlar ise hâlâ daha tereddüt yaratıyorsa, onların da kapsama konulmasında yani buraya yazılmasında bir sakınca olmayacağını düşünüyoruz.

Üçüncü fıkraya ilişkin olarak zaten bizim de görüşümüz vardı yani bu ya çok açılmalı ya da kaldırılmalı şeklinde. Sayın Genel Müdürüm bunun kaldırılabilceğini de ifade etmektedirler.

Ben de görüşlerinizi bir kere daha sizlere arz etmek durumunda kaldım.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 1'inci maddeyle ilgili, tahmin ediyorum, bir genel konsensüs var gibi. Bunlardan bir tanesi, ticari faaliyeti olan veya kredi faaliyeti olan dernekler, vakıflar, cemaat yapılanmaları da dâhil diye bu kanun kapsamına alınmasıyla ilgili bir genel görüş var.

Yine 3'üncü maddenin çıkarılmasıyla ilgili bir genel konsensüs var. Ben bunu tabii Adalet Komisyonuna öneri olarak, 1'inci maddede yapılması gereken...

Buyurun Sayın Kacır.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen haftaki toplantıya rahatsızlığım münasebetiyle katılamadığım için daha önceki çalışmalarınızdan yeterince bilgim yok. Ama şu dernek, vakıf, cemaat, vesaire dediğimiz konularla ilgili söylenilen şeyi ben –kusura bakmayın, belki geçen toplantıya katılamadığımdan olabilir- anlayamadım. Neyi amaçlıyoruz burada? Arkadaşlarımız burada açık açık, akıllarına gelen şey neyse bir söylesinler. Yani derneklerin denetimi... O derneklerin ticari denetimi bunun içinde var, vakıfların ticari denetimi bunun içinde var, onların ticari işletmelerle ilgili şeyleri bunun içinde var. Öyleyse ne yok bunun içinde? Ne yapmak istiyoruz? Yani bunu teklif eden arkadaşlarımız bunu bir açıklarlarsa memnun olurum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hüseyin Bey, buyurun.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben de sizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, burada Ünal Bey, Türkiye'de birçok vakıf var, normal denetlenebilen ama bir kısım da denetlenemeyen vakıflar var. Şimdi, bu vakıfların oluşturduğu fonlar var, kullandıkları fonlar var. Bu fonların da bu sır kapsamında, ihtiyaç olduğunda bilgilerinin alınabilmesi amacıyla ifade ettim. Yani şimdi işte Avrupa Birliği projeleri veya bilmem ne projelerini destekleyen dernekler var. İşte, daha yabancı kaynaklı vakıflar var. Bunlar ticari amaç değil diyorlar, ticaret yapmıyoruz. Biz işte topladığımız vakfın amacına uygun fon dağıtıyoruz diyor. Falan köyde siz şunu yapın, biz size şu kadar para verelim diyorlar proje olarak. Vakfın da gayesinde...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ne yapın diyorlar? Örnek...

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Çok değişik, tarımla ilgili olsun, farklı alanlarda. Mesela bir vakıf İstanbul'da her yıl Anadolu basınıyla ilgili orada eğitim semineri adı altında bazı fonlar dağıtıyor. Bunlarla ilgili de ihtiyaç olduğunda bilgiler alınabilmesi düşüncemi ifade ettim ve genel konuştum.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – O sır ticari sır mıdır, banka sırrı mıdır, müşteri sırrı mıdır, ne sırrıdır?

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Müşteri sırrı içerisine de girebilir, farklı şeye de girebilir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müşteri sırrıysa zaten var.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Kapsamda onlar yok. Şimdi kapsamın içerisinde yani bu kanunun kapsayacağı kapsam içerisinde...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yani bu vakıfların gizli amaçları var, biz onu, bu sırları öğrendim diye bir şeyse bu ticaretle alakalı değil, o farklı bir şey. Yani ticaretle alakalı bir şey değil, o farklı. Yani vakıfların bütün niyetlerini çözelim filansa, bunun Ticaret Yasası içinde düzenlenebilecek bir şey olduğunu düşünmüyorum. O bir ihtiyaçsa farklı bir yasa da belki ihtiyaç olabilir. Bilmiyorum, biraz netleştirmeliyiz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli üyeler; burada zaten mali, ticari ve iktisadi faaliyet gösteriyorsa bu dernek ve vakıflar bunun içindedir. Onun haricinde, dernek ve vakıfları denetleyen birimler var. Dernekler masası var, vakıflar masası var, bunların tabi olduğu birtakım kanun ve kuralları var. Tahmin ediyorum, burada, ticari sır, banka sırrı ve kişisel sırrın iyi anlaşılması lazım. Yani bu anlaşıldığı zaman ve bunların da ticari, iktisadi ve mali faaliyetleri varsa bunun denetiminin içine girer diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Susam...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, 1'inci maddedeki üçüncü fıkranın çıkartılmasından sonra, ben Genel Müdürün açıklamasından da yola çıkarak vakıflar, dernekler noktasının açıklamalar çerçevesi içerisinde, Türk hukuk sistemi içerisinde ticari sır,

banka sırrı veya müşteri sırrı içerisinde bütün bilgilerin alınabileceğini düşünüyorum. Bu anlamıyla, bunun üzerinde durulmaması gerektiğini düşünüyorum. Sadece 1'inci maddede üçüncü fıkra çıkartılarak maddenin aynen kalmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu vakıf, derneklerle alakalı, Alim Hocam, sizin söyleyeceğiniz... Bu açıklamalar tatmin etti mi hepimizi? Sanki öyle görünüyor.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, ben de teşekkür ediyorum.

Ben 1'inci maddenin birinci fıkrasına, “tüketim ve hizmet alanlarında faaliyet gösteren” ibaresinden sonra gelmek üzere, Odalar ve Borsalar Birliğinin de düşüncesi doğrultusunda şunu eklemenin daha anlamlı olacağını ifade ediyorum: “Ticari işletme statüsünde olmayan dernek, vakıf, cemaat ve diğer özel kuruluşların da sahip olduğu işletmeler dahil olmak üzere” ibaresi, “ticari işletme, şirketler” diye devam etmesi... Yani bunun bu birinci fıkra içerisinde zikredilmesinin bir sakıncası olmayacağına, tam tersine, uygulamadaki birçok tereddüdü ortadan kaldıracağına inanıyorum.

Yani şu Odalar Birliğinin görüşünün birinci fıkra üzerine kısa bir ibare olarak eklenmesinde yarar olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Ben tartışmak adına değil de anlamak adına şey yapıyorum. O sizin yazdığınız şeyde zaten vakıflar, dernekler filan ticari faaliyetleri diye... Kanun kapsamına girmesi için ticaret yapıyor olması lazım.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Ticari işletme ve şirket var, başka bir şey yok burada. Burada yalnız Odalar Birliğinin tüzel ve gerçek kişilerden ve ticari işletme statüsünde olmayan dernek, vakıf ve cemaatle ilgili bir şey var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sahibi kim olursa olsun her ticari işletme girer.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 1'inci maddeyle ilgili yeterli müzakerenin olduğu, belli bir konsensüsün olduğu düşüncesiyle, Adalet Komisyonuna bildirilmek üzere 1'inci maddenin üçüncü fıkrasının çıkarılıp bildirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Birinci fıkranın da kapsamın yeniden gözden geçirilmesi, onu da ilave edelim.

BAŞKAN – O şekilde mi oylayalım?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Özür dilerim, Odalar Birliğinin bu konudaki görüşünü bir netleştirelim. Nedir Odalar Birliğinin görüşü?

BAŞKAN – Yazılı var.

Buraya takılmayalım. Bu konu yeteri kadar müzakere oldu, tatmin edici, zaten ticari anlamda da tatmin edici oldu.

Ama birinci maddenin birinci fıkrasının, Odalar Birliği görüşü de dikkate alınarak değerlendirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

Odalar Birliği resmî görüşünü hep buraya hem oraya bildirdiği için elimizde var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – O zaman katıldık mı diyoruz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Hayır. Dikkate alıp Adalet Komisyonu değerlendirsin, Genel Müdürlüğümüz değerlendirsin diye bir teklifimiz var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yazacağımız yazıda “Odalar Birliğinin görüşüne katılıyoruz.” Gibi bir anlam çıkıyor mu çıkmıyor mu?

BAŞKAN – Çıkmıyor, dikkate alınması çıkıyor.

Zaten biz raporumuzu “Komisyonumuzda oluşan görüş doğrultusunda” diye yazacağız, tali komisyon olduğumuz için.

Tasarının 2'nci maddesini okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

a) Ticarî sır: Bir ticarî işletme veya şirketin faaliyet alanı ile ilgili yalnızca belirli sayıdaki mensupları ve diğer görevlileri tarafından bilinen, elde edilebilen, özellikle rakipleri tarafından öğrenilmesi halinde zarar görme ihtimali bulunan ve üçüncü kişilere ve kamuya açıklanmaması gereken, işletme ve şirketin ekonomik hayattaki başarı ve verimliliği için büyük önemi bulunan; iç kuruluş yapısı ve organizasyonu, malî, iktisadî, kredi ve nakit durumu, araştırma ve geliştirme çalışmaları, faaliyet stratejisi, hammadde kaynakları, imalatının teknik özellikleri, fiyatlandırma politikaları, pazarlama taktikleri ve masrafları, pazar payları, toptancı ve perakendeci müşteri potansiyeli ve ağırları, izne tâbi veya tâbi olmayan sözleşme bağlantılarına ilişkin veya bu gibi bilgi ve belgeleri,

b) Banka sırrı: Bankanın yönetim ve denetim organlarının üyeleri, mensupları ve diğer görevlileri tarafından bilinen malî, iktisadî, kredi ve nakit durumu ile ilgili bilgilerle, bankanın müşteri potansiyeli, kredi verme, mevduat toplama, yönetim esasları, diğer bankacılık hizmet ve faaliyetleri, risk pozisyonlarına ilişkin her türlü bilgi ve belgeleri,

c) Müşteri sırrı: Ticarî işletme ve şirketlerin, bankaların, sigorta şirketlerinin, sermaye piyasasında ve malî piyasalarda faaliyet gösteren aracı kurumların, kendi faaliyet alanlarıyla ilgili olarak müşteriyle ilişkilerinde, müşterinin şahsî, iktisadî, malî, nakit ve kredi durumuna ilişkin doğrudan veya dolayısıyla edindikleri tüm bilgi ve belgeleri,

ifade eder.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu konuda Bakanlığımızın sunuşu, bir açıklaması var mı? Sonra görüşmeye açacağım.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, özel bir açıklamamız yok. Ayrıntılı bir şekilde tanımlanmaya çalışılmıştır.

Takdir Komisyonun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hasan Bey, buyurun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Başkan, tanımlardaki madde 2’de, ticari sır kavramı içerisinde şirketlerle ilgili “Bir ticarî işletme veya şirketin faaliyet alanı ile ilgili yalnızca belirli sayıdaki mensupları ve diğer görevliler tarafından...” Muğlak bir kavram. Yani yalnızca belirli sayıdaki mensupları ve diğer görevliler... Diğerleriyle ne kapsanıyor? Yani ben örnekleme yaparak gitmekten hoşlanan bir insanımdır. Sizin fabrikanızda bir genel müdür, genel müdürün altındaki işletme müdürleri veya diğerleri, kimdir bunlar?

Bunun yanında, o kadar geniş tutulmuş ki eğer biz bunu bu genişlikte, bu durumda çıkarırsak mahkemelerin önüne bir yığın dosya gitmeye başlar.

“...iç kuruluş yapısı ve organizasyonu, malî, iktisadî, kredi ve nakit durumu, araştırma ve geliştirme çalışmaları...” buraya kadar doğru. Şimdi ikincisine gelelim “...faaliyet stratejisi, hammadde kaynakları, imalatının teknik özellikleri, fiyatlandırma politikaları, pazarlama taktikleri ve masrafları, pazar payları, toptancı ve perakendeci müşteri potansiyeli ve ağırları, izne tâbi veya tâbi olmayan sözleşme bağlantılarına ilişkin veya bu gibi bilgi ve belgeleri,”

Şimdi, düşünün, bir sanayi kuruluşunda bir genel müdür. Ben de o genel müdürü çok seviyorum, kendi fabrikama almak istiyorum. Fabrikama aldığımda bu genel müdür otomatikman oradaki planını, programını, müşteri portföyünü veya buna benzer ikinci kısımda saydıklarını getirecek ki benim işletmeye faydalı olsun. Ama siz bunları bir sır kapsamı içerisine aldığınızda... Yani pazarlama taktiklerini bana getirmeyecekse, öğretmeyecekse o şahsı ben niye alayım? Veya işte efendime söyleyeyim “...pazar payları, toptancı ve perakendeci müşteri potansiyeli.” Bu gibi olayları bunun içerisine koyduğumuzda müthiş bir tanımi genişletmiş oluruz, bu maddeyi genişletmiş oluruz. Ama yukarıda ARGE faaliyeti, ham maddenin içerisinde bir formül söz konusuysa bunların hepsi doğrudur. Bunun tekrar gözden geçirilip daha uygun hâle getirilmesi uygundur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Yani, orada şunu mu anlıyoruz: Burada sayılanların tamamı sır. Doğru, sırrın tanımı doğru ama birtakım yerlerin bu sirlara ulaşması noktasında mı endişeniz var?

HASAN ÖREN (Manisa) – Hayır, hayır. Bunlar sır değil. Yani, pazarlama taktik ne sır olabilir? Ticaretin içerisinde insanların başarıları, çalıştıkları müesseselerdeki işte bilgileriyle veya oraya katkılarıyla olur. Katkılarıyla olacak ki ben onu yarın rekabet ortamı içerisinde kendi fabrikama alayım. Benim fabrikaya geldiğinde organizasyon şemasını orada öyle yapmış, bizde de öyle yaptı. Ticari sır değildir ki bu. Bu rekabetin getirdiği bir unsur ama kötü niyet her zaman bunu mahkemeye taşıma -yani böyle çıkar ise mahkemeye taşıma- durumu söz konusudur. Mahkemeye taşındığında da hâkimin bakacağı yasanın çerçevesidir. Yani şirketler dava eder, kişiler eder... Ha, şu şöyle olabilir, yani olmasında da doğruluk payı vardır: Mali, iktisadi kredi ve nakit durumu, araştırma ve geliştirme çalışmaları... Doğrudur. Onları eğer bir kişi başka bir yere götürüyor ise o ticari firmanın kazancıyla veya yapısıyla oynamıştır. Bunlar doğrudur ama onun arkasından saydığı, işte pazarlaması, organizesi, ham madde kullanımı... E, ben ham madde kullanıyorum, ham maddede eğer bir çerçeve çizilmediyse bu ham madde bulduğum yeri benden ayrılan şahıs öbür tarafa götürdüğünde dava konusu yapacağım. Burada açık hükümde saymış bunları. Hâkim konuya ne kadar vakıf olacak ki karar verirken buna bakıp da karar verecek, yerinde inceleme yapmayacaktır diye düşünüyorum. Bunun daha bilgi ve belgeleri... “veya bu gibi bilgi ve belgeleri.” Muğlak.

Sayın Genel Müdürümüze sormak isterim “bu gibi bilgi ve belgeleri” ile ne kastedilmiştir?

BAŞKAN – Peki, bu konuyla ilgili, yani kendimle ilgili, Hasan Bey, bir şey söylemek istiyorum. Örnekleyerek konuşmak gerekirse Ford Otosan’da bir üretim modelini bir başkası alıp konfeksiyonda üretim modeli hâline dönüştürebiliyor.

HASAN ÖREN (Manisa) – Daha ufağını verelim, onlar çok kurumsallaşmış. O kurumsallaşmışlarda belki bunu göremeyebiliriz ama biz KOBİ ağırlıklı üretim yapan bir ülkeyiz. KOBİ dediğiniz 50 kişinin, 100 kişinin, 75 kişinin çalıştığı yer. İşletme müdürleri, ihracat müdürü veya genel müdürü, bu insanlar bir fabrikada organizasyon şemasını yapıyor ise diğer fabrikaya gittiğinde çalışmaya, işveren veya kendi isteğiyle ayrıldığında, orada uyguladığını diğer fabrikada uygulayamayacak mı? Veya yıllarca bilgi ve birikimiyle müşteri portföyünü oluşturdu, örneğin bir salça fabrikasında o portföyden hiç yararlanamayacak mı? O portföyün içerisinde bir müşteriye gittiğinde “Benim müşteriye gittin.” diye dava mı açılacaktır hakkında? Onu anlatmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Orada uzman arkadaşımızın bir dikkati var bana söylediği, onu sizlerin dikkatine sunuyorum tartışmanın daha sağlıklı gitmesi açısından: Birinci paragrafın birinci cümlesinde, alttaki gelen bu saydığımız, endişe ettiğimiz şeyleri tamamlayan bir ifade var, diyor ki: “Ticari işletme ve şirketin faaliyet alanıyla ilgili yalnızca belirli mensupları ve diğer görevlileri tarafından bilinen, elde edilebilen, özellikle rakipleri tarafından öğrenilmesi hâlinde zarar görme ihtimali bulunan ve üçüncü kişilere ve kamuya açıklanmaması gereken” diye bir tarif yapmış, o tarifi içine koymuş. Yani, bu söylediklerimizde bu tarife giriyorsa, bu zararları ortaya çıkarıyorsa sırdır, gerisi değildir.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, esasen bu cümle burayı sıkıntıya sokuyor.

BAŞKAN – Peki, ben tartışma açsın diye söylüyorum.

Hüseyin Bey, buyurun.

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu maddede bu kapsama ben katılmadığımı ifade etmek için söylüyorum, Türkiye’de KOBİ’lerin gelişmesi için bu ticari sırrın tanımına ve ciddi anlamda cezaların getirilmesi gerçek anlamda ihtiyaçtır. Neden dersiniz? Siz belli elemanları alıyorsunuz, bir organizasyon şeması içerisinde yetişıyorsunuz, pazarlama müdürü yapıyorsunuz. Türkiye çapında pazarlama ağı kuruyorsunuz ve bunun için de ciddi bir de para harcıyorsunuz fakat başka bir rakip şirket ciddi bir parayı basıyor, portföyünü alıp gidiyor.

Somut bir örnek olarak söylüyorum. Türkiye’nin çok önemli tarım ilaçları üreten bir firması Konya’da. Üretim müdürü önce karşı tarafla anlaşıyor, İzmir’de bir firmayla anlaşıyor. Önce bir ay Tarım Bakanlığının yönetmeliklerine aykırı üretim yapıyor. Sonra bütün formüllerini alıyor, müşteri portföyünü alıyor, önemli bilgileri alıyor “Ben gideceğim.” diyor. Yani, böyle transfer olarak da söylemiyor. Arkasından aynı kişi Tarım Bakanlığına şikâyet ediyor “Bu hatalı üretim yaptı.” diyor ve Tarım Bakanlığı gidiyor bu firmanın üretim iznini iptal ediyor. Şimdi bu insan onları, o bilgileri oraya götürürse Türkiye’nin çok önemli bir firması batma noktasında geri döndü. İşte, ticari sır tarifi bu anlamda önemli. Eğer bu insan başka firmaya gittiyse, bilgi ve beceresi varsa, zaten o firmaya göre kendisi yeni bir organizasyon kurar, yeni bir müşteri portföyü oluşturur ama benim sayemde, benim sermayemle elde ettiği bilgi birikimini başkasına da satarak bu işletmenin yok olmasına yardımcı oluyor. Onun için bu maddenin belki bazı ufak şeylerle...

HASAN ÖREN (Manisa) – Ya siz çıkarırsanız o kişiyi, tazminatını ödeyip çıkarırsanız...

HÜSEYİN ÜZÜLMEZ (Konya) – Şimdi, bir kere bir işletme sahibi kendine faydalı olana -özel sektörde temsilcisi ki birçok arkadaşım- asla ve asla bunu yapmadığı gibi yıllık programa bakar, satışına, kârlılığına ekstra cirolar verir. Türkiye’deki KOBİ’lerinden tutun büyük firmalarına kadar gelişme trendi böyle gösterir. Yani nedir? Hedef koymuşuz, şu kadar satış yapacağız, şu kadar kârlılık. Eğer, genel müdür, satış müdürü, üretim müdürü bunları sağlamışsa biz prensip olarak zaten kârın bir birim miktarı da maaşın dışında, bunlara dağıtılır çünkü motivasyon gerekir. Eğer bu insan bunları aldı, gitti. O zaman ne oluyor? Türkiye’deki KOBİ’ler gelişmiyor.

Bu tanımlarla beraber sırlar meselesi ve ben ceza noktasına gelince de ifade edeceğim, cezalar da az. Daha ağır cezalar konmalı ama bu KOBİ’lerin ve iş aleminin, Türkiye özel sektörünün gelişmesi için böyle bir tanıma ihtiyaç var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Nebati, buyurun.

NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, öncelikle Hüseyin Bey’e katıldığımı ifade etmek istiyorum. Ticari sırlarla ilgili bu çalışmanın daha da ayrıntılı hâle getirilmesi gerekiyor. Yalnız burada ham madde kaynaklarıyla ilgili bir kuşku var çünkü genellikle işletme olarak bakılıyor. Peki, gıda işletmeleriyle ilgili bir sırrın öğrenilmesi talep edildiği zaman hangi ham maddenin

kullanılmasını nasıl öğrenmiş olacağız. Son tüketici anlamında ham madde kaynaklarının mutlaka ayrıştırılması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Alim Hocam, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Arkadaşlarının fikirlerine genel anlamda katılıyorum, ancak bu tanımları herkes tarafından anlaşılabilir bir tanım olmaktan çıkaran muğlak ifadeler var. Bunların çıkarılması lazım. Örneğin, biraz önce Hasan Bey de ifade etti “belirli sayıdaki mensupları veya diğer görevlileri tarafından” böyle bir şeyin, böyle bir tanımda yer almaması lazım. Örnek olarak bu şöyle düzeltilebilir “işletme veya şirket ortakları ya da yetkilendirdikleri kişiler” dersiniz, bitti veya “diğer kişiler” Yani, tanım gerçekten çok muğlak. Sonra “veya bu gibi tüm bilgi ve belgeleri.” Şimdi “tüm bilgi ve belgeler” dediğiniz zaman her şey girer. Onların mutlaka çıkarılması lazım. Örneğin “banka sırrında her türlü bilgi ve belgeyi,” “müşteri sırrında şahsi bilgiyi.” İyi de kardeşim benim aile bilgilerime de ulaşacaksa neresi sır bunun? Dolayısıyla, bu şahsi bilgilerin Anayasa’daki maddelerle de işlememek kaydıyla...

BAŞKAN – Şahsi bilginin içine kan grubu da girer, doğum tarihi de...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Yani, her şey, onun için bu tanımların netleştirilmesi lazım. Özet olarak onu söylüyorum, net, herkes tarafından anlaşılabilir birer tanım hâline getirilirse yararlı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada zaten şeyin başında belirliyor, diyor ki: “O şirket için özel olan birtakım bilgiler ve belgeler” diyor, “sırlar” diyor. Ben de bir örnek anlatayım, yani biraz önce Hüseyin Bey bahsetti, ona benzer bir örnek. 2004’e yakındı Türk Telekom İl Müdürüyüm, yeni bu sahaya girmek isteyen şirketler var. Bizden birtakım hizmetler almak istiyorlar ama orada faaliyet alanlarını tabii konuşuyorlar. Bana aynen şunu söyledi, dedi ki: “Ben, yurt dışı çıkışlarını hangi ülkeye ne kadar trafik var, bunları istiyorum sizden.” Tabii biz de şeyiz ya... Bir dosyayı gösterdim, orada bütün analizler vardı gerçekten, dedim ki: “Bu dosyayı mı istiyorsunuz?” “Çok iyi olur.” dedi. Dedim ki: “Yahu! Bunlar ticari sır. Ben bunları verdiğim zaman sen buna göre bir ticari hamle yapacaksınız.” Dolayısıyla bu tip şeylerin belirlenmesi doğrudur. Yani, zaten burada genele has, herkesin bildiği birtakım pazarlama faaliyetleri, organizasyon yapıları, bunlar her tarafta, eğitimlerde anlatılıyor. Bunlar kastedilmiyor, o şirkete has şeyler kastediliyor. Artı, Patent Yasası var, yani bir patenti alıp oraya mı taşıyacaksınız yani? Adam uğraşmış, ARGE yapmış, masraf yapmış, eleman yetiştirmeye, eğitime para harcamış. İkincisi, rekabetle ilgili birtakım yasalar var yani, dolayısıyla bunların düzenlenmesi doğrudur, bu kadar olmamalıdır diye düşünüyorum. Bence bu madde bu şekliyle iyidir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; biz de ticari sır, banka sırrı ve müşteri sırrı hakkında bir kanun tasarısının Türkiye için gerekli olduğunu düşünüyoruz. Bu konuda da aklımızın aldığı, kabul edebileceğimiz her şeye de “Evet” diyoruz ama ortak akılda başka bir şey söylüyor ki, burada birçok arkadaşımız ticaretin içerisinden geldiği için, bu maddelerin ayrıntılarının içerisinde birtakım şeyler var ki, işletmeyi de sıkıntıya sokabilir, kamuyu da sıkıntıya sokabilir. Bu maddenin, 2’nci maddenin başlangıcındaki ifade de, bu ifadenin içerisindeki kast ettiği -biraz önce Hasan Bey’in söylediği- birkısmı hakikaten belki birçok dava konusu olarak mahkemelerin önünü tıkayabilecek bir genişlikte ve belirsizlikte.

Şimdi, ben soruyorum: Buradan “Bir ticari işletme veya şirketin faaliyet alanı ile ilgili yalnızca belirli sayıdaki mensupları...” Bunun bir şeyi yok ki, çok soyut bir ifade bu. Örneğin, 5 bin kişinin çalıştığı bir işletmede o sorumluluk alanı içerisinde olan insan sayısı belki fazladır ama 100 kişilik bir işletmede farklı olabilir. Yani, bu belirsizliğin giderilmesi lazım, bu “Belirli sayıdaki” yerine bu işi belki ticari anlamda yürütenler ya da profesyonelce yönetenler ya da müdür ya da genel müdürler ya da mali işler müdürü şeklinde belki ya da teknik işler müdürü şeklinde daraltılabilir. Örneğin, bir ticari işletmede çok sıradan bir idareci de bu kapsamın içerisinde değerlendirilebilir bu mahkemelere gittiğinde, yani iş yargıya intikal ettiğinde bu bir bahane olabilir.

İki: Şimdi burada elbette ki bir şirketin iç kuruluş yapısı, organizasyonu, mali, iktisadi kaynakları... Bunlar ilgili bir şirketi sıkıntıya sokabilecek, bir işletmeyi sıkıntıya sokabilecek her şey ticari sır kapsamına alınmalıdır ama örneğin, bir profesyonel yöneticiyi, ki bu profesyonel yöneticiler bir başka şirkete transfer olabiliyor, geçebiliyor, ayrılabilir, istifa edebiliyor ya da işine son verilebiliyor

ya da şirketle ilgili başka sıkıntılar olabilir, ayrılabilir, bu çok normal bir şey. Aynı sektördeki bir başka şirket de onu yanına alabilir ama burada bu insanın pazarlama taktikleri konusunda, örneğin masraflar, bilmem belli izne tabi olmayan birtakım şeylerle ilgili o şirketteki, yeni şirketindeki çalışması ticari sır kapsamında değerlendirilirse bu başka sıkıntılar doğurur. Onun için genel anlamda, ortak bir akılda anlaşacağımız konularda tamam, ama burayı -nasıl olsa bir tavsiyede bulunacağız- yani daraltılabilir alan. Hasan Bey'in yaşadıkları da var, o da bu konuda işletmeciyi, ben de aynı noktada değerlendiriyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Kacı, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, öncelikle bir şeyi açıklığa kavuşturmamız lazım. Sır tamam, sırrın çerçevesi çizilecek “şunlar sırdır” denilecek. Bunu tartışırız, o çerçevenin içine şunu koyalım, şunu koymayalım deriz ama bir çerçeve var, şunlar sırdır. Peki, bizim bu elimizdeki yasa, işte bu sır diye o çerçevede belirtilenlerin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, mahkemeler tarafından, cumhuriyet savcılarının tarafından, işte “O sırları bana ver.” diye istediğinde “Vermem” denmez. Bu yasa onu düzenliyor benim anladığım kadarıyla, eğer yanlış anlıyorsam arkadaşlarımız düzeltsinler. Bu sırrı öğrenen, işte Medis üyeleri, Medis çalışanları, mahkeme çalışanları, hâkimler, avukatlar, kimse, o sırrı bu yolla öğrenenlerin bu sırları muhafaza etmelerini, muhafaza etmedikleri takdirde de cezalandırılmalarını hükme bağlayan bir kanun.

Ben burada şeyi göremedim, yani o müessesede çalışanların bu sırları muhafaza etmeleri gerektiği, eğer bunları muhafaza etmezlerse cezalandırılması gerektiğine ait burada bir hüküm ben göremiyorum. Var mı?

KOMİSYON UZMANI – Var efendim. Türk Ceza Kanunu’nda düzenlenmiş efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – O, bu kanunun kapsamı içerisindeki bir konu değil. Var mı? Varsa öğrenelim.

BAŞKAN – Türk Ceza Kanunu’nda var, burada yok da.

KOMİSYON UZMANI – 239’uncu maddesinde düzenlenmiş ama orada da ticari sır, banka sırrını suç olarak müeyyideye bağlamış. Ancak ticari sır nedir? Buradaki takdir yetkisi tamamıyla hâkime ait. Biz en azından burada bu tanımları getirmekle bir belirlilik sağlıyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bu kanunun kapsamı içerisinde değil ama buradan çıkılarak... Yani, burada biz tanımlı yapacağız ama bu tanım öbür tarafta da kullanılacak ve orada da şirket çalışanları bu sırrı muhafaza etmezlerse cezalanacaklar.

KOMİSYON UZMANI – Evet, efendim.

BAŞKAN – Yani, Türk Ceza Kanunu’nun 239’uncu maddesinde belirlemiş, orada ticari sır muğlak kalmış.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – O zaman kılı kırk yararak bu belirlemek durumundayız. Mesela, şimdi burada nakit durumundan bir bilgi verilmiş olsa ya da işte bir yerde şu bankadan kredi kullandı dese o çalışan cezalandırılmış mı olacak? Sırrı açığa çıkmış oluyor.

Peki, yeni Ticaret Yasası’nda -Türk Ticaret Kanunu henüz yürürlüğe girmedi- o Kanunda bu mali, iktisadi, bu nakit durumu, bilmem ne, bunlar zaten açık olan şeyler hâline getirilmiyor mu?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Orada bunu karşılasa zaten bu tasarımı getirmezler.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hayır, hayır, karşılama değil. Yani, bunlar artık müesseseler için sır olmaktan çıkıyor. Yani, artık yeni Türk Ticaret Yasası’nda bu bilgiler sır olmaktan çıkıyor, hatta açık hâle getirilmesini mecbur kılan hükümler olduğunu hatırlıyorum.

HASAN ÖREN (Manisa) – Herkesin görme olasılığı yok. Mesela, şurada sadece mali, iktisadi kredi ve nakit durumu... İşletmenin kredisiyle ilgili bir banka veya birkaç kişi bilebilir ama toplumun hepsinin bilmesi mümkün değil.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – İşte, bunların yayınlanması şeklinde de bazı hükümler var diye hatırlıyorum.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – O bilançolarla ilgili.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bunlar bilançolarda olan şeyler, mali durumlar...

HASAN ÖREN (Manisa) – Herkes bilançoğu görebilir mi?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – İşte, onun biraz açıklanması diye bir şey var orada. Zaten açık olan şeylerin sır hâline getirmeyelim, onu demek istiyorum. Çıkmış ama yürürlüğe girmemiş yasayı gözden geçirmek lazım, orada ne var burada.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, ben şimdi bir izahat getireyim, burada arkadaşlarımız söz istiyor. Zaten sizde de görünür, sırası gelen arkadaşın mikrofonu yanıp yanıp söner. Ben de mecbur o sıraya göre gidiyorum, atlayamıyorum.

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, benim bir tereddüdüm var, özellikle yasa yapımı konusunda.

Şimdi, madde gerekçelerine baktığımızda, madde gerekçesi bunun tatmin edici değil, bize bir şey vermiyor “tanım yapılmıştır” diyor. Yani, kapsamına neyin alındığı, neden alındığı, neden alınması gerektiğine dair bir şey yok. Sadece bu tasarıyla ilgili değil, Türkiye Büyük Millet Meclisine gelen tasarıların tamamına yakınında bu işin ben ciddiye alındığı kanaatinde değilim. Görüşümü açıklıkla ifade ediyorum çünkü o konuda her siyasi partinin temsilcisi olduğu bir oturumun konuşmacısıydım.

Burada, özellikle 2’nci maddeyle ilgili söylediğim ilk cümlede benim gerçekten tereddüdüm var, şu açıdan: “Bir ticari işletme ve şirketin faaliyeti alanı yalnızca belirli sayıda mensupları...” Belirli bir sayıdaki mensuplar kim? Kimler buna dâhil? Bir kere bunu bilmemiz lazım. “Ve diğer görevliler” dediğiniz zaman buna kapıdaki güvenlik görevlisi de girer.

Şimdi, böyle bir şeyde, eğer biz belki hukukçu olmadığımız için algılamakta zorluk çektiğimiz bir husus var ise, onun açıklığa kavuşturulmasını ben istiyorum ama bu gerçekten muğlak bir ifade. Sonra uygulamada çok büyük tereddütlere neden olur ve uygulamada büyük sıkıntılar yaratır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ömer Bey, buyurun.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve kıymetli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de bu maddede şuna takıldım: Şimdi, 1’inci maddede kapsamı belirttik “kamu kurum ve kuruluşları” diye başlıyoruz “faaliyet gösteren aracı kurumların” diye devam ediyoruz “ticari sır” diye devam ediyor fakat maddenin başında “a) Ticari sır” diyoruz “Bir ticari işletme veya şirketin” diye başlıyoruz. Sadece ticari işletme veya şirketi mi alacağız? Yoksa bu kanun kapsamına giren bütün kamu kurum, kuruluşları dâhil hepsini alacak mıyız? Yoksa “ticari sır” diye tanım olarak yaptığımız şey -ki biraz önce konuşmalardan Ünal Bey’in söylediğinden anladığım kadarıyla, bundan sonraki ve bundan önceki bütün kanunlara uygulanacak bir tanım bu- orada sadece ticari işletme ve şirketi mi kapsayacak?

Yani, bu kapsamda şunu mu yapmak gerekiyor: Bu kanun kapsamına giren, faaliyet gösteren... Yani, her şekilde alınması lazım mı, genişletilmesi lazım mı diye düşünüyorum ben, çünkü burada bir şey var, yani bir kısıtlama var. Yoksa yarın bir gün bir firma çıkar “Ben ticari işletme değilim ve şirket değilim, onun için bu ticari sır kapsamına girmez, onun için ben bu bilgiyi veremiyorum.” diyebilir tekrar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; ben cevap vermeye çalışayım ama hepsine cevap vermek mümkün olmayacak çünkü kuşkuları gidermek için öneri getirmek gerekiyor. O öneriler hemen getirilemeyebilir.

Esasında kanun yapım tekniği açısından şunu öncelikle söylemek istiyorum: Bir tanım ne kadar kısa ve özse o kadar geniştir, bir tanım ne kadar teferruatlı yazılıyorsa o kadar dardır. Yani, düşünülenin tam tersi bir durum söz konusudur, önce onu belirteyim. Burada ne kadar çok fazla kelime yazarsanız, esas itibarıyla daraltmış oluyorsunuz ve mümkün olduğu kadar dar tutulmaya çalışılmıştır. Bu, sadece bu ticari sırları isteyenler için değil, ticari sırrı elinde tutanlar için de katkı sağlayan bir husustur diye düşünüyorum.

Onun dışında, tabi burada hepsinin değişik anlamları olabilir, biz neticede aşağı yukarı 40 kişilik bir komisyonduk, bunun içerisinde Sanayi Bakanlığından, BDDK’dan TOBB’dan, her ilgili kurumdan temsilciler vardı. Dolayısıyla, tabii ki yüzde 100 uzlaşmayla hiçbir metin yazılamaz, bu da yüzde 100 uzlaşmayla yazılamadı ama konsensüsle, oylama sonucu çoğunluk itibarıyla komisyon çalışmalarında yazıldı. Dolayısıyla, örneğin TOBB’un bugün getirdiği eleştiri, komisyona daha önce gönderdiği eleştiri yok 1’inci maddeye. Dolayısıyla bunu da arz etmek istiyorum.

Ham madde kaynakları nedir? Doğru mudur, yanlış mıdır? Bunu şu anda benim tümüyle söylemem mümkün değil çünkü ben hukukçuyum. Adalet Bakanlığı Temsilcisi olarak o komisyonda bulundum ama Sanayi Bakanlığı ya da başka bir bakanlık temsilcisi buna açıklık getirebilir. Komisyonun istediği şekilde maddeyi değiştirerek öneride bulunabilir. Bunu da söylemek istiyorum.

Her türlü bilgi ve belge geniştir, kişisel bilgileri de içerir. Kişisel bilgiler verilmez. Yani, şunu da özellikle vurgulamak istiyorum, diğer kanunların koruduğu alanlar burada yok edilmiyor, kişisel veriler nerede korunuyorsa oradaki hükümler devam ediyor.

BAŞKAN – Başta Anayasa’da korunuyor.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Başta Anayasa’da korunuyor, Türk Ceza Kanunu’nda korunuyor. Ne kişisel veridir ne değildir, tabii ki bunu mahkeme takdir edecektir. Buradaki ticari sır nedir, ne değildir, tabii ki bunu mahkeme takdir edecektir, eğer önüne gelirse.

Şimdi “Belirli sayıdaki mensupları ve diğer görevliler” ifadesi, burada şunu karşılamak amacıyla yazıldı -muğlak bir ifadeyse, bir öneri getirilirse değerlendirilebilir tabii ki- herkesin bildiği sır değildir, sırrı muhakkak birilerinin... Dar alanda bu, 3 kişi, 5 kişi ya da yönetim kurulu üyeleri ya da yönetim kurulu üyesi değildir, profesyoneldir, müdürdür vesairedir, dolayısıyla mensup olması da gerekmiyor, şirketin ortağı olması da gerekmiyor. Diğer görevlilerden kastedilen bu sırlara vakıf olabilecek... Eğer bir kapıcının vakıf olduğu, bir güvenlik görevlisinin vakıf olduğu bir sır varsa, eğer bu sırda, maddeyi tümüyle okuduğumuzda o anlama geliyorsa o öyle değerlendirilecektir.

Bir de şunu özellikle istirham etmek istiyorum, maddeyi bütünüyle okumak lazım. Aslında tanımın tamamı bir cümle, yani ilk okunan cümle ya da ibareler, o cümlenin bir bölümü -biraz önce siz de okudunuz- bir bütünü ele almak lazım diye düşünüyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, özür diliyorum... Netice itibarıyla söylediğiniz doğru ama o bizi tatmin etmediği takdirde veya yarın bir hukukçuyu tatmin etmediği takdirde -sizin meslektaşlarınızı- onun gideceği yer, bizim bu yaptığımız tartışmalar, gerek Genel Kurul gerek burası, artı, madde gerekçesi. Madde gerekçesi burada o imkânı vermiyor. Benim söylemek istediğim o.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Madde gerekçeleri için de gene kanun yapım tekniği açısından -o bilgiyi unuttum, hatırlattığınız iyi oldu, teşekkür ediyorum- netameli tanımlarda, özellikle madde gerekçeleri uzun yazılmaz çünkü madde gerekçeleri kanun metnine dâhil değildir, açıklayıcı bir katkısı vardır. Ancak maddenin özünü yanlış yöne sevk edecek, madde metninde olmayan bir anlam ifade edecek sonuç çıkmasını diye bazı madde gerekçeleri ayrıntılı yazılmaz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – O zaman hiç yazmayın, hiç çıkmaz Sayın Genel Müdürüm.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Hiç yazmayın da değil, yazılması gereken noktalar geniş yazılıyor. Özellikle tanımlar konusunda orada yeni bir tanım yapılacak, yani tanımın tanımını mı yapacağız?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bakın, iki saattir tartışıyoruz Sayın Genel Müdürüm, bir neticeye varamıyoruz,

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Neticeye varmak mümkün değil efendim çünkü herkese göre farklı bir yorum olur. Çoğunluk neyse zannediyorum o ortaya çıkar.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Genel Müdürüm, önümüze böyle bir dosya geldiğinde hâkim olarak nasıl bir karar vereceksiniz? Ham maddeyle ilgili bir dosya geldi? Bir hukukçunun illa konuya vakıf olması istenemez, bu önümüzdeki metne bakar. Eğer, burada ham madde girdiyse işin içerisine... Ha, şunu diyebilirsiniz: Özellikleri olan ve bir formüle dayanan ham madde olabilir ama bu madde...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Şimdi, efendim şöyle: Bir hâkim önüne gelen metni kanuna göre uygular, ancak kanun kendi branşı, alanı dışındaysa, hukukun dışındaysa, bir hukukçunun bilmesi gereken bilgi değilse, tabii ki bilirkişiye gider, uzmanına başvurur. Dolayısıyla, buradaki ham madde kaynakları esasında ticari sır niteliğinde mi değil mi bilirkişiye gidecektir ve o şekilde çözecektir.

HASAN ÖREN (Manisa) – Bilirkişi nereden bilecek? Buradaki hammaddenin özellikleri sayılmamış ki... Ben öyle formüle dayalı bir ham madde anlamıyorum.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Efendim, önerinizi alayım o zaman, ben değerlendireyim. Ben başka bir yorum getiremiyorum.

BAŞKAN – Ben kendim de anlamak adına şunu söyleyeyim: Şimdi diyelim ki ham maddeyi tarif ederken hangi ham madde? Bu ham madde ticari sır olabilmesi için şu baştaki birinci cümleye giriyor olması lazım. Yani bu ham maddenin şirketin faaliyet alanıyla ilgili yalnızca birkaç kişinin bilmesi, özellikle rakipleri tarafından öğrenilmesi hâlinde zarar görme ihtimali. Bir un fabrikasının ham maddesi buğdaydır. Nereden alındığı da bellidir. Bilinip bilmemesi sır değil. Dolayısıyla o gizmez. Burada tarif edilen şey şu baştaki birinci cümle. Diğerlerini birinci cümle aslında tarif ediyor. Bu hangi ham maddeleri kapsıyor. “Diğer görevlileri tarafından bilinen, elde edilebilen, özellikle rakipleri tarafından öğrenilmesi hâlinde zarar görme ihtimali bulunan.” Burada, şu altta, birinci cümleden sonra tarif ettiği her şeyi bu cümle tarif ediyor. Dolayısıyla, bir un fabrikasının buğdayı sır değil, bir, işte, paketleme fabrikasının nohudu sır değil. Anlatabiliyor muyum? Bu aslında, demin, onun için uzman arkadaş kanun tekniği açısından... Bize biraz ters geldi. Şeyin de dediği gibi, biraz ters geldi. Biraz da böyle bakmakta fayda var mı diye düşündüm.

Buyurun hocam.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, benim özellikle üzerinde durmak istediğim şey şu: Hayat dinamik, devamlı değişiyor. Buna uygun da devamlı değişiklikler yapmak gerekebiliyor ama biz burada bir kanun tasarısı görüşülürken bunu çözecek yöntemleri, anlayacak yöntemleri bakmadan derinliğine, çıkarırsak, kamuoyunda herkes bunu söylüyor ki, Parlatmentonun itibarıyla ilgili birtakım sözler ortaya çıkmaya başlıyor. Bu bizi rahatsız ediyor. O zaman ne lazım? Bakın, bir torba kanunu çıkarıyorsunuz, arkasından, onda değişiklik yapmak için on beş gün sonra beş tane daha tasarı getiriyorsunuz. Bu diyorsunuz ki: “Başka kanunlara altlık oluşturacak, buna göre karar verilecek bir alt yapıyı oluşturacak bir tasarımı görüşüyoruz.” O zaman bunu ciddi olarak ele almakta yarar olduğu kanaatindeyim. Bir daha bunun üç gün sonra “Şurasını da değiştirelim, burasını da değiştirelim...” İhtiyaca göre mutlaka değiştiririz, şartlar dinamik ama burada tartışmadan geçirdiğimiz anda veya tartışarak bir yol bulabileceğimiz, sonradan problem olmayacak bir şeyi de, hani, görüşmeden göndermenin bir şeyi yok diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Hatta soruyu biraz da şöyle sormak lazım: Burada bir sır tanımı var. Bu sır tanımını uygulaması... Bir, birileri tarafından, hangi kurumlar tarafından ulaşılması, bir de bu sır tarifinin bir başka maddelere, kanun hükmündeki yerlere atıfta bulunması. Sır dediğiniz budur diye. Önce, bana göre, bunlar gerçekten sır mıdır? Buna bir karar vermek lazım şirketler adına. Ondan sonra da bu sırlara kim, nasıl ulaşır? Onu diğer maddelerde konuşacağız. Benim şahsi görüşüm, buradaki araştırma-geliştirme çalışmaları da sır kapsamındadır. Faaliyet stratejisi, ham madde kaynakları, imalat... Bunlar sır kapsamındadır. Ama burada pazarlama taktikleri ve masrafları. Bu bir ilimdir zaten. Bütün şirketlerde vardır. Pazarlama müdürü buraya gelir sütte uygular, öbür tarafa gider otomobilde uygular. Bu zaten bir ilimdir, dolayısıyla bu sır değildir pazarlama taktikleri ve masrafları. Öyle düşünüyorum. Pazar payları şirketin sırrıdır. Toptancı ve perakendeci müşteri potansiyeli ağırları, bunlar sırrıdır diye düşünüyorum.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Başkanım, burada “bu gibi bilgi ve belgelerin...” Ucu açık.

BAŞKAN – Bir dakika. “Tabi olmayan sözleşme bağlantılara ilişkin veya bu gibi bilgi ve belgelerin” Yani aklıma gelmeyen bir şey önüne çıkarsa ben bu kapsam içine sokarım. Evet, burası bir muğlak ifade.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Başkanım, belki Genel Müdür kızıyor bize ama bunu Adalet Komisyonunda aylardır tartışıyorsunuz herhâlde, değil mi? Yani çok uzun...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Şimdi Adalet Komisyonunda belki bu noktalarda tartışılmayacağını düşünüyorum ben. Çünkü hukukçunun bakış açısı ile sanayicinin bakış açısı farklı tabii.

BAŞKAN – Doğru, o konuda hakikaten çok...

HASAN ÖREN (Manisa) – Bununla ilgili Adalet Komisyonunda bu tartışma başladığında bize bunlar verilmiş olsa, biraz evvel dediniz ya, “Önerilerinizi bekliyorum.” Öneri vermek kolay değildir.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Adalet Komisyonunda görüşülmedi henüz daha.

BAŞKAN – Yani şu görünüyor ki: Sanayici arkadaşlarımız biz burada çalışma yaptıktan sonra Adalet Komisyonunun da böyle arka sıralarına oturacağız gibi geliyor.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Adalet Komisyonu aylar sonra gündeme alır. Çünkü gündemi çok yoğun Adalet Komisyonunun.

BAŞKAN – Peki.

Alim hocam, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, demin unuttuğum için bir cümleye daha dikkat çekmek istiyorum özellikle Komisyonun. “Kamuya açıklanmaması gereken...” Şimdi ben burada düşündüm, bu kamu ne? Kamuya açıklanmaması gereken bir bilgi varsa, bu devletin kanunu, Anayasa çerçevesinde bir işletme kuruluysa bunu niye açıklanmaması lazım. Yani kamuya açıklanmaması gereken bilgi ise, zaten bir yerden dayanak alıyor bu, buraya niye yazıyoruz? Ama burada kast edilen kamu devletin her türlü organıysa, örneğin Medisise veya bir başkasıysa onun da açıklanması lazım veya bunun başına yetkili denetim organları, denetim organları dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları için açılırsa bu anlam ifade eder. Yoksa, “kamuya açıklanmaması gereken” dediğiniz zaman, nereye açıklayacak o zaman bunu?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Efendim, kamuoyu kastedilen orada.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Ama burada “kamuya” yazıyor, o zaman “kamuoyu” olarak düzelteceğiz. Teşekkür ederim. Maksat hasıl oldu o zaman. Tamam

BAŞKAN – Bu “kamuyu” “kamuoyuna” olacak, öyle mi efendim?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Evet efendim.

BAŞKAN – Peki. Şimdi düzeldi.

Buyurun.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hakikaten, hocam da söyledi, böyle aceleye gelen ya da kendi içerisinde tartışılması mümkün olmayan tali komisyonlarda görüşülen konular dâhil olmak üzere, birçok kanun çıkarılırken itina...

(Ses kaydı yok)

Onun için aceleye ihtiyaç var mı? Bilmiyorum. Ne kadar aceleye ihtiyacı var bu kanunun çıkması için? Ama bu kanun çıkarken tekrar ikinci bir değişikliğe neden olabilecek aksaklıkları burada tartışmamız, konuşmamız gerekiyor. Ben gene bu konuda ısrarla söylüyorum: Buradaki pazarlama taktikleri de dâhil olmak üzere, işte, “masrafları, pazar payları gibi veya” diye devam eden bölümlerin düzenlenmesi ve bu metinden çıkarılması lazım, bu bir.

İkincisi: şimdi, Adalet Bakanlığının Sayın Genel Müdürüne söylüyorum: Bir kere Türkiye son yasama dönemine 35 tane kanun hükmünde kararnameye girdi. Kanun hükmündeki kararnameler Anayasamızın 91’inci maddesine göre ivedi olarak görüşülmesi gereken kanunlar. Ben öyle ivedi kanun hükmünde kararnameler varken Adalet Bakanlığının çok acele bir şekilde, acele göstererek, ticari sır, banka sırrı, müşteri sırrı gibi bir kanunu gündeme getirmesini doğru da bulmuyorum. Bizim çok acil olarak, Komisyon olarak, bundan sonraki dönemde söylememiz gereken acilen kanun hükmündeki kararnamelerin derhâl Komisyon gündemine getirilmesidir. Yani, bundan daha önceliklidir. Bunu da belirtmek istedim.

BAŞKAN – Sivil toplum örgütlerinden bu konuyla ilgili ilave etmek isteyen kimse var mı efendim?

Buyurun.

TOBB TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bizim bu maddedeki tanımlar kapsamındaki unsurlara bir itirazımız yok ama geliştirilebilir. Çünkü sizler de ticaret hayatının ve sanayi hayatının içinden gelen çok değerli üyelerimizsiniz. Sizlerin görüşleri tabii ki çok çok önemli. Bizim Odalar Birliği olarak da “Buna şunu da ekleyelim, daha da genişletelim.” diye değil. Bizim tek itirazımız “veya bu gibi” ifadesi. Sadece o konuyu müphem hâle getiriyor ve çok sıkıntı yaratır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

TOBB TEMSİLCİSİ – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

İsterseniz önce Ticaret Müdürüne söz vereyim.

Buyurun.

İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YÜCEL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben kısa bir açıklama yapmak istiyorum. Sayın Ünal Kacı’ın, yeni Ticaret Kanunu’ndaki bilanço, faaliyet raporu gibi bilgilerin yayınlanmasıyla ilgili bir tespiti oldu Sayın Milletvekilimin. 3’üncü maddede bununla ilgili bir ilke tespit edildi. Türk Ticaret Kanunu gereği yayınlanması gereken ki, biliyorsunuz, artık bir İnternet sayfası yükümlülüğü var. İnternet sayfasında yayımlanması gereken faaliyet raporları, bilançolar var. Bunlar kanunen açıklanması gereken bilgiler. Bu hususlarla ilgili 3’üncü maddede bir anlamda istisnai bir düzenleme var. Ayrıca, resmî sicillerle ilgili açıklanacak, aleni olan ticaret sicili bilgileriyle ilgili de bir istisnai ilke var orada. Ticaret sicili kapsamında bu bilgiler aleniyet kazanıp açıklanabilir. Burada onları engelleyen herhangi bir husus yok.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii ki tasarı aceleye gelmiş bir tasarı değil. Malumunuz 2003 yılında biz hazırlamaya başladık, 2005 yılında ilk defa sevk edildi. Zaman içerisinde hep Meclisin komisyonlarındaydı, ancak yasalasmak için zaman bulamadı. Yoksa yeni getirilen ve acil çıkması gereken bir tasarı tabii ki değil. Ama bir ihtiyacı karşılamak amacıyla bu getiriliyor. Yoksa komisyonlar kendi gündemlerine hâkim olduğu için ne zaman gündeme alırlarsa o zaman görüşülecektir. Ben o konuda bilgi vermek istedim.

Diğer hususu da Sayın İsmail Bey söylediği için onu da arz edecektim, gerek kalmadı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Genel olarak 2'nci madde kapsamında “üçüncü kişilere ve kamuya” diye geçen ifadenin “kamuyuna” diye değiştirilmesi ve “pazarlama taktikleri ve masrafları” ifadesinden “taktikleri” kelimesinin çıkarılması. Pazarlama masrafları sır olarak olabilir ve yine birinci paragrafın son cümlesinde “sözleşme bağlantılarına ilişkin veya bu gibi” ifadesinin çıkarılarak “izne tabi veya tabi olmayan sözleşme bağlantılarına ilişkin bilgi ve belgelerin olarak veya bu gibi” ifadesinin çıkarılması şekliyle Komisyona bildirilmesini oylarınıza sunuyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bu a ve b fıkrasındaki ilk cümlelerdeki “diğer görevlileri...” Buna bir çözüm getirelim.

BAŞKAN – “Bir ticari işletme ve şirketin faaliyet alanı...”

Peki. Bunu bu şekilde oylayayım, bir madde daha oylayacağım bu konuyla ilgili önerinizi.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Sayın Başkanım, eğer madde 2'yi söylüyorsanız ben şeyimi tekrarlamak istiyorum. Çok önemli bence.

BAŞKAN – Hangisi?

ÖMER SELVİ (Niğde) – Bu ticari sır tanımında başlarken “bir ticari işletme veya şirketin” diyor a bendinde. C bendinde “müşteri sırrında ticari işletme şirketlerin, bankaların, sigorta şirketlerinin” diye devam ediyor. Bakın, eğer böyle yaparsak, biraz önce Ünal Beye söylediğim gibi, ticari sır burada her yerde, bütün mahkemelerde ticari sır tanımı burada kullanılacağı için sadece ticari işletme ve şirketleri alır. Ondan sonra der ki adam: “Arkadaş, benim herhangi bir sırrımı ticari sır kapsamına alamazsın. Çünkü ticari sır tanımında ticari işletme ve şirket var.” der. “Eğer öyle bir şey olmasaydı, benimkini alsaydın müşteri sırrı kısmında beni yazmazlardı.” der. Mesela, ticari işletme şirketlerin, bankaların, sigorta şirketlerinin... Anlatabildim mi? Sermaye piyasasında veya mali piyasalarda faaliyet gösteren aracı kurumlar. Bu aracı kurumlar der ki: “Ben ticari işletme olsaydım beni ticari işletme içinde alırdı, onun için ben ticari işletme değilim, o zaman benim bu bilgilerim ticari sır kapsamına girmez, sen bunu kullanamazsın, talep ettiğin hâlde ben veremem.” der. Bakın, burada çok muğlak bir şey var. Aslında burada her şey şurada kilitleniyor: Kullanılan dil çok yanlış, çok yetersiz, çok muğlak ifadelerle gidiyor. Birbiriyle tutarsız, iç içe girmiş şeyler var.

Sayın Genel Müdürüm bir öneri istedi, öneri şöyle olabilir mesela: Ticari sırda anlatıyoruz, “faaliyet alanıyla ilgili yalnızca belirli sayıdaki mensupları ve diğer görevlileri tarafından bilinen...” Aslında çok güzel de bir tanım yaptı. Ne kadar açarsak, ne kadar genişletirsek o kadar kapsamı daraltırız, ne kadar az cümle kullanırsak o kadar kapsamı genişletiriz diye. Kapsamı daraltıp genişletme noktasında, işte, o denge noktasında kayboluyoruz biz. Oradan zaten bu muğlaklık kaynaklanıyor. Yani, burada ne yapılabilir? Yani, üçüncü kişiler ve kamuoyu tarafından... Yani, bir firmanın... Bu kapsam içinde, ticari sır için söylüyorum, aklıma ilk gelen. Bu kapsam içerisine giren her türlü kurum ve kuruluş, kamu olur, ticari işletme olur, aracı kurum olur, banka olur, sigorta şirketi olur, şu olur, bu olur. Bu şekilde yaptıktan sonra, ona ait bilgilerin öğrenilmesi hâlinde özellikle rakipleri tarafından öğrenilmesi hâlinde bilen kişiler dışında öğrenilmesi hâlinde zarar göreceği olması durumunda ticari sırdır bu işte. Hem kapsamı şey yaparız hem muğlak ifadeleri ortadan kaldırırız. Tabii, bu tanım bir şekilde... Bakın, burada ben açık söylüyorum, a bendinde...

BAŞKAN – Biraz dağıldı hocam, bir toparlarsanız.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Banka sırrı belki biraz daha farklı ama müşteri sırrı ve ticari sır kapsamında bu kanun kapsamını içeren bütün kurum ve kuruluşlar olarak alınacak, ondan sonra daraltırken genişletmek noktasında önüne geçmek için. Çünkü burada şu madde şunun için koyulmuş diye ben düşünüyorum: Faaliyet alanıyla ilgili yalnızca belirli sayıdaki mensupları ve diğer görevlileri tarafından bilinenleri. Bunu koyarken bu görevlileri korumak anlamında koyulmuş bir cümle bu. Neden? Çünkü yarın bu insanlar bir yerde bu bilgisini paylaştığı zaman ya da bildikleri zaman suç kapsamına girmesinler diye, onları muhafaza etmek için koyulmuş gibi hissettim ben. Bilmiyorum, yanılıyorum. O faydası da var. Ama sonuçta birilerinin kimler tarafından bilinip bilinmediği de önemli değil aslında. İlerleyen maddelerde aslında ben bunu söyleyecektim. Kim biliyorsa bilsin, eğer bunun paylaşılması noktasında -yani burada sınırlamaya gerek yok- eğer o kurum ve kuruluş zarar görüyorsa zaten bu bir suç olmalı. Anlatabildim mi? Öğrendiği anda insan, benim

hiç firmayla alakam yok, bir şekilde öğrendim ben bunu. Dış kapının dış mandalıyım, dışarıdan bir insanım ve bu bilgiyi bir şekilde öğrendim. Belki babam o firmadaydı. Babamın bir telefon konuşmasına şahit oldum, öğrendim veya bir arkadaşımın babasıydı. Ben hiç alakası olmayan bir insanım. Bu bilgiyi öğrendiğim an ben bu bilgiyi bir daha paylaşmamalıyım, absorbe etmeliyim. Anlatabildim mi? Eğer öyle olursa... Çünkü ilerleyen maddelerde, 7'nci maddede şöyle bir şey var: Gerçi "diğer kişiler" diye o kapsama almış ama ondan sonra bunu korumayı kamu görevlisinin yükümlülüğüne vermiş bu bilgileri. Kanunun kendi içerisinde, maddeleri içinde bazı muğlaklıklar var, birbirinin içine girmiş, birbiriyle çelişen şeyler var, onlardan biri de bu. Yani, bu kapsamda düşünürsek herhangi bir şekilde faaliyet gösteren, bu kapsam içine giren bütün kamu kurum kuruluş ve ticari faaliyet gösteren ticari firma, işletme, banka. Bunları bir kapsamda tanımlayıp ondan sonra ticari sır, müşteri sırrı, banka sırrı... Banka sırrı zaten banka sırrı olduğu için kendi içinde bir şey. Bunları oraya atıfta bulunarak ve sonuçta çok fazla bilen insanlara özel, özel, özel şey yapmaya gerek yok veyahut bu maddelerde. Gerçi bu sefer de Genel Müdür şöyle bir şey söyleyebilir: O zaman kanunda zaten gerekli şeyler var. Ticari sır çok muğlak, çok açık kalıyor diye söyleyebilir. Ama bir şekilde burada, nasıl söyleyeyim, bir şeyleri aştığın zaman, bu maddeleri koyduğunuz zaman da, bakın, arkasından da gene işi açıyorsunuz, "bu gibi bilgi ve belgeler" diyorsunuz, bir ummana giriyorsunuz, derya deniz oluyor.

BAŞKAN – Onu çıkarıyoruz.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Ya bunların hiçbirini tek tek koymasınlar. Pazarlama taktikleri diye taktikleri kelimesi üzerinde düşünene kadar oradaki bendin içindeki birçok şeyi otomatikman çıkararak zaten aynı şeye geliyoruz. Bu gibi bilgi, belge koyduğumuz zaman insanların aklına gelmeyen, gene normalde daha önceki kanunlardaki şeye gönderiyoruz. O zaman "Bu maddede bu kadar ticari sır tanımını yapmanın ne manası var?" sorusu geliyor. Ben de anlatamıyorum. Çünkü hakikaten çok muğlak bir şey var burada. Zaten bu kadar muğlak olmasaydı bu kadar tartışılmazdı.

BAŞKAN – Ben de anlamak için gayret sarf ediyorum.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Ama tabii, dediğim gibi, ona önem gösterilmesi lazım.

BAŞKAN – Şimdi, tabii, 1'inci maddeye de atıf. 1'inci madde de 2'nci maddeyi kapsar zaten. Peki.

Sayın Ünal hocam, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; tabii, biz bir paragraf üzerinde yoğunlaşınca, diğer paragrafları detaylı incelemeyince sanki amaç ve kapsam bölümündeki bütün kurumları kapsamıyor gibi bir algılama oluştu anladığım kadarıyla. Hâlbuki bu (a), (b), (c), üç şıkkı da okuduğumuzda ve birlikte değerlendirdiğimizde amaç ve kapsamdaki birinci cümle, nedir o? "Ticari işletme ve şirketler" diye biten... Virgölün öncesindeki kısım "ticari işletme ve şirketler" Bu a şıkkı bunu kapsıyor, (b) ve (c) şıkkı da ondan sonraki cümleyi kapsıyor. "Bankalar, sigorta şirketleri ve mali piyasalarda faaliyet gösteren aracı kurumlar" diye. Bu da işte c'de çok açık. "Ticari işletme ve şirketlerin, bankaların, sigorta şirketlerinin, sermaye piyasası ve mali piyasalarda faaliyet gösteren aracı kurumların" diye burada şey yapıyor. Onlarla ilgili kısım da (c)'yi kapsıyor. Dolayısıyla, bu kanunun bu şekilde yazımını kapsadığını düşünüyorum. Yani orada bir açıklık kalmamış gibi gördüm ben. Üç şeyi, (a), (b), (c), üçünü beraber değerlendirdiğimiz zaman, amaç ve kapsamın birinci bölümünü tamamen kapsadığını...

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Ben yeterli müzakere olduğunu düşünüyorum.

Sayın Genel Müdürümüz, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Efendim, ben bir açıklama yapacağım.

"Bu gibi" ibaresi dediğiniz gibi doğru, fakat saymaca yöntemiyle bitiremeyiz. Teknoloji geliyor, pazarlama satış yöntem, ham madde, her türlü şey geliyor. Aslında bu saydığınız hususlarla doğru orantılı ve onların ayarındaki şeylerle ilgili olarak, bu gibi, onu kapsıyor. Örneğin, bilişim alanında çok hızlı gelişmeler oluyor, orada yeni kavramların hepsini buraya yazamayız, bitiremeyiz de, her yıl kanunu da değiştiremeyiz. Bugün için fark edilmeyen bir şey üç yıl, beş yıl sonra çok önemli bir hâle gelebilir. Dolayısıyla "bu gibi" onu kapsıyor. Ama çıkarabilirsiniz, fakat çıkardığınızda artık çok dar olur ve yeni bir şey gerektirdiği bu ticari sır diye onu koruyamazsınız. Burada hep sırların açığa çıkması düşünüyor. Tam tersine ticari sır diyerek korunması da gündeme gelecek şirket sahibi için. Onu açıklamak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Bu yeni açıklama doğrultusunda veya bu gibi ifadesiyle ilgili arkadaşlarımızın kanaatinde bir değişiklik olmadıysa maddeye geçeceğim.

Buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu maddenin yazılışında bence bir sorun var. Önce, işte, “bu gibi” der işte, “pazarlama taktikleri, masrafları, pazar payları, toptancı, perakende müşteri potansiyeli” falan diyor, birçok şeyi sayıyor, birçok bilgiyi sayıyor ve bunun gibi olup da bunların bir başkaları tarafından öğrenildiğinde o şirkete zarar verebilecek hususlar. Yani, bunlar, bunlar var ama bunun gibi bazı şeyler daha olabilir ama asıl mesele ne? Bunların öğrenilmesi hâlinde şirketin zarar görmesi. Bunun yazılışını böyle bir çevirecek olursak o “bu gibi”ye ihtiyaç olduğunu düşünüyorum ama çevirmesek “bu gibi” dediğimiz zaman burada sorun oluşturur gibi geliyor.

BAŞKAN – İyi de bir de şöyle bir şey var: Bir de işin tersinden bak. Ben bir suç işledim. Yani, diyelim ki bir şirketin, Ömer Beyin dediği gibi bir ticari faaliyetini babam konuşurken ben de duydum, bir suç işledim. Hâkimin karşısına çıktım, bu ticari sır mıdır, değil midir, burada öğrendim, burada sayılanların hiçbiri değil ama yeni bir şey. Yeni bir şeyin...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama kuruma da zarar veriyor.

BAŞKAN – Kuruma zarar verip vermeyeceğini ben bilemem ki. Ben bilemem kuruma zarar verip vermediğini.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama zaten babanızdan öğrendiğinizin sizi ilgilendireceğini zannetmiyorum. Sizin ceza alacağınızı da düşünmüyorum.

BAŞKAN – Ama burada olmayan bir suçu işlemekle mükellef olacağım. Değil mi? Olmayan bir suçu işlemiş olacağım. Ona da kim karar verecek?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Teknoloji gelişince, yeni şeyler çıkınca bu yenilikleri de ekler arkadaşlarımız.

BAŞKAN – Yeni şeyleri de yeni komisyonlar ilave etsin buraya.

Peki, 2’nci madde için yeterli müzakere olduğunu düşünüyorum. Bir arkadaşımız...

ÖMER SELVİ (Niğde) – Sayın Başkanım, tekrardan, Türkiye Barolar Birliği yanlış hatırlamıyorsam, bu c bendindeki “müşteri şahsi” kelimesinin çıkarılması noktasında bir yorum yapmış. Biraz önce de biz tartıştık, burada tabii geniş kapsamlı açıklamalar yapıldı.

BAŞKAN – Nerede c maddesi?

ÖMER SELVİ (Niğde) – Müşterinin şahsi...

BAŞKAN – “Şahsi” kelimesini çıkarıyoruz, o Anayasa’ya da aykırı.

Evet, teşekkür ederim.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Dolayısıyla kelimesi kanunda böyle mi kullanılıyor? Dolaylı değil de dolayısıyla. Her yerde bu var, dolayısıyla. Dolaylı demiyor da, “dolayısıyla” diyor. Böyle mi kullanılıyor? Bilmiyorum. Ben ilk defa...

BAŞKAN – (c)’nin son şeyi. “İktisadi, mali, nakit ve kredi durumuna ilişkin doğrudan veya...”

ÖMER SELVİ (Niğde) – Bu biraz kulak tırmalamayla ilgili bir şey. Belki yanlış bir kelime değil ama ilk defa böyle kullanıldığını görüyorum.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Dolayısıyla olmaz orada ya. Dolayısıyla olur mu, dolaylı olur.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Hep dolayısıyla kullanılmış bütün kanun içerisinde. Ben de onun için acaba dedim.

BAŞKAN – Adalet Komisyonu onu halletsin.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, tabii, takdir Komisyonun ancak belki başından beri vurgulamaya çalıştığım ancak gözden kaçan husus, bu kanunda aynı zamanda sır sahibini koruyor, bankayı ve şirketi koruyor, kişiyi koruyor. Sadece onların verilmesi değil. Niye? Tanım yaparken müşterinin şahsi bilgi ve belgeleri ticari sır ise siz bunu herkese veremeyeceksiniz, koruyabileceksiniz.

BAŞKAN – Şahsi bilgiler korunması gerektiği için buraya yazdık diyorsunuz, yani ifşa edilsin diye yazmadık diyorsunuz.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Evet.

BAŞKAN – Şahsi kalabilir o açıdan.

Evet, ben 2’nci maddeyi tekrar ediyorum. “Üçüncü kişilere ve kamuya” diye geçen ifadeyi “kamuoyuna” diye değiştirip ve yine pazarlama taktiklerini bir ilim olarak düşünüp “pazarlama masrafları” kalıp “taktikleri” ifadesinin çıkmasını ve yine birinci paragrafın son kısmında “izne tabi veya tabi olmayan sözleşme bağlantılarına ilişkin veya bu gibi”nin çıkıp “bağlantılarına ilişkin bilgi ve belgeleri” diye teklif edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÖMER SELVİ (Niğde) – En sonda “ilişkin her türlü bilgi ve belgeyi” çıkaracağız.

BAŞKAN – Tabii. Ona bağlantılı olarak aynı ifade “her türlü bilgi ve belgeyi” Dolayısıyla edindikleri “doğrudan veya dolaylı olarak edindikleri” c fıkrası da ona göre düzeltilmiş oldu.

Neydi üstadım?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – (a) ve (b) bendindeki ilk cümlede.

BAŞKAN – “Belirli sayıdaki mensupların ve diğer görevlilerin.” Diğer görevlilerin...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Mesela kimya laboratuvarının şefi biliyor. Diğer görevli dediğinizin birisi o. Kimya laboratuvarı şefinin bildiği konu bir başkası tarafından öğrenilirse şirketi zarara sokacak. O bir sırdır, onu koruyacak. Bugün bir mal sevk edilecektir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

HASAN ÖREN (Manisa) – Müşteri portföyünün ne sırrı olabilir? Yani ulusallaşmış bir OYAK’tan bahsetmiyoruz. KOBİ’den bahsediyoruz. Yani küçük küçük KOBİ’ler. Hepsinin müşterileri ortak. Eğer siz dört yılda davalar duyulmuyorsa on yılda yine görülmez. Bütün hâkimlerin dava dosyalarını gördüm ben.

BAŞKAN – Peki.

3’üncü maddeye geçiyorum.

Sırların açıklanmasına ilişkin ortak ilkeler

MADDE 3- (1) Bu Kanun kapsamındaki sırlarla ilgili olarak;

a)Yayımlandığı veya kamuya açıklandığı ya da kanunlarda yer alan açıklık ilkesi uyarınca resmî sicillerde veya bilançolar ile faaliyet raporlarında yer aldığı veya kanunlardaki hükümler gereği kamunun aydınlatılması bakımından açıklamakla yükümlü olunan bilgilerin açıklandığı,

b)Sır sahibinin, açıklanması hususunda yazılı muvafakati bulunduğu,

c)Kanunî yükümlülüğün yerine getirildiği,

hâllerde bilgi ve belgelerin açıklanması, kullanılması, verilmesi ve aktarılması bu Kanuna aykırılık teşkil etmez.

BAŞKAN – 3’üncü maddeyle ilgili söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

Buyurun Ömer Bey.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Bu maddenin de (a) bendinin, yani her şey zaten buradan kaynaklanıyor. Yani ne yazık ki kanuna yaparken böyle çok uzun, çok girift cümleler kurarak daha mı süslü oluyor? Daha sade olması hem anlaşılması anlamında önemlidir bence. Her şey her yazılı metinde böyledir, konuşmada da böyledir. Burada uzun uzun yazılmış, sürekli “veya, ya da, veya, ya da, veya, ya da” diyerek devamlı bağlayıp durulmuş, hep aynı şeyler. Burada bir şey var yani boşluk olan bir şey var. Bu (a) bendini birkaç bende bölerek tekrardan yazılabilir “Yayımlandığı veya kamuya açıklandığı.” deyip burada bölünebilir. Her “ya da” da bir bölünebilerek (a), (b), (c) bendi olmaz da (a), (b), (c), (d), (e) bendi olur. Daha da bu kanunu kullanacak kişiler için hem bu kanundan avukatlar veya mahkemeye giden iki taraf için de kullanımı anlaşılması anlamında daha düzgün olabilirdi diye düşünüyorum. Yazımsal noktada bir katkı sağlanabilir bu maddeye.

BAŞKAN – Genel olarak kanunun yazılma tekniğiyle ilgili, Adalet Komisyonunda -Sayın Genel Müdürüm notlarını alsın böyle bir iyileştirme ve sadeleştirmeyi dikkate alsınlar.

İçerikle ilgili, Alim hocam buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, bu maddede de yine “kamuya” ve “kamunun aydınlatılması” gibi kelimeler var. Böyle mi kalması lazım? Yoksa “kamuoyuna” şeklinde mi değiştirilmesi lazım, onu değerlendirirlerse memnun olurum.

BAŞKAN –Sayın Genel Müdürümle değerlendirilir.

Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, burada “kamuya” diye bir ifade var da biz onu “kamuoyuna” diye algılıyoruz. Biraz evvel de düzelttik. Onun içeriği nedir?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, aynı madde diğer maddelerde varsa hepsini birden düzeltebilirsiniz. Tekrar gündeme getirmeye gerek yok.

BAŞKAN – “Kamuya” diye şey edileni, yeri geldiğinde “kamuoyuna” değiştirelim.

Teşekkür ediyorum.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının 4' üncü maddesi "Sırların Talep Edileceği Hâller."

4' üncü maddeyi okutuyorum:

Sırların talep edilebileceği haller

MADDE 4- (1) Bu Kanun kapsamına giren sırlar;

a) Türkiye Büyük Millet Meclisinin gizli olarak yapılması gereken meclis araştırması ve meclis soruşturması oturumları ile gizli olarak yapılması gereken meclis araştırması ve meclis soruşturması komisyonları toplantılarındaki müzakerelerde,

b) Mahkemeler ile Cumhuriyet başsavcılıklarınca yürütülen kovuşturma ve soruşturmalarda,

c) Malî veya idari konularda Devlet adına yapılan denetim faaliyetlerinde,

ç) Diğer kanunlarda gösterilen hallerde,
yazılı olarak talep edilir.

(2) Sırların verilmesini talep eden kamu kurum veya kuruluşlarının, talep nedenini ve yetkisinin dayanağını bildirmesi zorunludur.

(3) Bu Kanun kapsamındaki sırların gizliliğine ilişkin karşılıklılık esası öngören uluslararası andlaşma hükümleri saklıdır.

BAŞKAN – Kanunun 3' üncü maddesine kadar ticari sırları tarif ettik "Bunların korunması lazım, muhafaza edilmesi lazım." dedik. 4' üncü maddede de bu sırların kimlere açık olacağıyla ilgili bir madde görüşmeye açıyorum.

Söz talebi olan?

Buyurun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdürüm, burada "Türkiye Büyük Millet Meclisinin gizli olarak yapılması gereken Meclis araştırması ve Meclis soruşturması oturumları ile." diye bitirmişsiniz.

İkinciye geçiyoruz "Gizli olarak yapılması gereken Meclis araştırması ve Meclis soruşturması komisyonları toplantılarında da müzakerelerde." Yani biz bir şirketin burada gizli olarak yaptığımız toplantısında bu belgelere ulaşabileceğimizi mi ifade ediyorsunuz? Eğer ediyor iseniz doğru değil. Yani şu açıdan doğru değil; burası komisyondur, eğer bir şirketin gizli bilgi ve belgeleri birçok farklı fikirden oluşmuş parti temsilcilerinin huzurunda açıklanıyor ise yarın bunlar farklı bir biçimde kullanılabilir ama araştırma komisyonu kurulmuştur farklı bir bölümdür orası, oralarda olabilir ama her komisyon istediği şekilde şirketlerin içerisine girip veya kişilerin özel sırlarıyla ilgili bilgi ve belgeleri isteme hakkının olmaması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Alim hoca, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Ben de, bu birinci fıkranın (a) bendinin yeniden gözden geçirilmesi ve "Gizli olarak yapılması gereken." ifadesinin kaldırılarak, "Türkiye Büyük Millet Meclisinin Meclis araştırması veya Meclis soruşturması komisyonlarının toplantılarında, müzakerelerinde." şeklinde değiştirilmesini talep ediyorum.

BAŞKAN – "Gizli-açık" olmasın istiyorsunuz.

ALİM IŞIK (Kütahya)- Meclis karar verir yani şimdi Meclisi sınırlıyorsunuz siz burada. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Meclisin tüzel kişiliği hangi bilgiyi nerede kullanması gerekiyorsa müsaade edin de ona o karar versin yani.

BAŞKAN – "Gizli mi yapar, açık mı yapar o karar versin." diyorsunuz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Gizli mi açık mı ona o karar verir. Zaten açık yapılan toplantıda, Meclis üyeleri bunların gündeme getirilmesini uygun görmüyorsa, herhâlde o kararı o yüce Meclisin değerli üyeleri verir diye düşünüyorum. Yani, siz burada Meclisin de nasıl çalışacağına sınır getirirseniz, o zaman kapatalım Meclisi zaten kanun hükmünde kararnamelerle yönetiliyor bu ülke. O zaman başka yere gider bu tartışma.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kanunu da Meclis yapıyor. İlgili komisyon kararı veriyor "Şu çerçevede içinde kullanılacak." diyor.

ORHAN KARA SAYAR (Hatay) – Gizli görüşülmesi gerekir

BAŞKAN – Şurada bir ifade var, önce bir anlayalım.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Herhâlde onu da bu Medis neyi nerede konuşacağını bilmesi lazım diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Şimdi Alim hocam şöyle; Türkiye Büyük Millet Medisi, şimdi komisyon kurmaya karar veriyorsa zaten Türkiye Büyük Millet Medisi kuruyor. Bir şirketi araştıraksa zaten Medis karar veriyor.

HASAN ÖREN (Manisa) – Orada problem yok.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Elbette, onda bir problem yok.

BAŞKAN - Orada bir problem yok. Buraya kadar bir problem yok. Zaten İç Tüzük gereği bütün araştırma komisyonları gizli olur.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Evet, o zaman gizlilikle... Gerek yok zaten.

BAŞKAN – Soruşturma, pardon. Araştırma açık.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Medis araştırması veya Medis soruşturması, ikisi var burada.

BAŞKAN – Medisin yetkisindedir, ister gizli yapar ister açık yapar. O yetki zaten Türkiye Büyük Millet Medisi... “Medisinin” değil “Medisi” diye.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Medis araştırması veya Medisi... “Medis araştırması veya Medis soruşturması komisyonları.” diyeceğiz.

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Medisi, gizli olarak yapılması gereken Medis soruşturması. Zaten soruşturma İç Tüzük gereği gizli olur. “Soruşturması veya Medis araştırması.” diye düzeltmek lazım.

Şimdi, o zaman şeyi sınırlamamış olduk, Alim Hoca'nın söylediği o.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Genel Müdürüm, bu konuda alınan hüküm doğru mu, onu da bize bir açıklarsa.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ben de bir şey söyleyeyim de, ondan sonra açıklasın.

BAŞKAN – Peki, hocam buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, değerli arkadaşlar, cümlemin ikinci bölümünü okuyorum önce, gizli olarak yapılması gereken Medis araştırması ve Medis soruşturması komisyonları toplantılarındaki müzakerelere bu sırrı açıyoruz. Orada gizliliği sağlamazsanız, o zaman o sırrın kime açıldığı belli bile olmaz. Onun için gizli Medis araştırması ve gizli Medis soruşturması komisyonu gizli toplantılarında ancak bu sırları görüşebilirsiniz; bu bir.

Bir de, yani şimdi burada gizli değilse, herkes burada varsa, basın geliyorsa ya da herkes buraya girip çıkıyorsa, biz burada sırrı nasıl konuşacağız?

O sırrı saklamak bize görevse, bizim dışımızdakilere açmış oluyoruz o zaman. Dolayısıyla, gizli Medis komisyon toplantılarında ancak görülebileceği doğru bir şeydir ve yine “Türkiye Büyük Millet Medisinin gizli olarak yapılması gereken Medis araştırması ve Medis soruşturma oturumları.” Burada Genel Kurul lafı konulmamış. Aslında burada kastedilen Genel Kurul. Genel Kurulda siz bunları konuşacaksınız ve bu oturum gizli değilse sırları orada nasıl konuşabilirsiniz?

HASAN ÖREN (Manisa) - Gizli olsa ne olur?

BAŞKAN - Ama gereği yapılıyor, açıklanmıyor ama gereği yapılıyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Orada büyük cezası var açıklanması hâlinde. Dolayısıyla bu şeyin ben doğru olduğunu düşünüyorum.

HASAN ÖREN (Manisa) - Komisyon ne diyor?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Komisyon soruşturma...

BAŞKAN - O Medis karar verip bir soruşturma yani Medisin şeyine bağlı. Bu bizim Komisyonumuz değil.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Araştırma ve soruşturma komisyonu var ama bunlar gizliyse, gizli çalışan komisyonsa ancak orada bu değerlendirilebilir.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Genel Müdürüm, üstteki ve alttakinin anlamlarını açıklayabilirsiniz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, bu gizliliğe kim karar veriyor? Komisyonun kendisi karar vermiyor mu?

BAŞKAN – Gizliliğe...

KOMİSYON UZMANI – Medis araştırması veriyor hocam.

ALİM IŞIK (Kütahya) – O zaman siz diyorsunuz ki: “Kardeşim, bu Medis komisyonunun ben baştan şu çalışmayı gizli yapacağına karar veririm, örneğin Medis Başkanı, sen bu doğrultuda ancak bilgi alabilirsin.”

Bırakın, müsaade edin de Komisyon kendi toplantısının gizli mi açık mı olacağına o karar versin bu tür bilgiyi de nerede açacağına o karar versin

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Olur mu efendim yani şimdi siz...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Kararı kim verecek o zaman?

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Kanunu yapan da Türkiye Büyük Millet Medisi. Türkiye Büyük Millet Medisinin Genel Kurulu kanun yapıyor, diyor ki : “Bak kardeşim bu sırrı ancak şöyle bir ortamda görüşebilirsiniz, aksi takdirde bu sır olmaktan çıkar.” Bundan doğal ne var?

HASAN ÖREN (Manisa) - Arkadaşlar biz gizli bir toplantı kararı aldığımızda Vestel’in sırlarını mı isteyeceğiz?

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Olur mu canım? Bir başka konuyu araştırırken o da onun içinde olacak. Ya olur mu öyle?

HASAN ÖREN (Manisa) - Bu farklı bir şekilde kullanılabilir.

BAŞKAN – Ben, arkadaşlar, birbirimizi belki daha iyi anlamak adına, kavramları bir daha hatırlamak adına, Medis İç Tüzük’ümüzün 110’uncu maddesini okuyorum: “Soruşturma komisyonu üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.” Bu soruşturma komisyonu. “Komisyonunun çalışmaları gizlidir.” Yani bunu Tüzük oluşturmuş zaten. “Komisyonun çalışmaları gizlidir. Bu komisyona kendi üyeleri dışındaki milletvekilleri katılamazlar.”

Yani, burada zaten tarif edilmiş. Dolayısıyla, soruşturma komisyonunun ne demek olduğu burada belli. Burada ikinci bir sefer gizli diye yazmanın bir anlamı veya yazmanın bir faydası da zararı da yok.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Araştırma komisyonları?

BAŞKAN – Araştırma komisyonu ile ilgili var mı?

KOMİSYON UZMANI – Karar alıyorlar Başkanım. Komisyon karar alırsa gizli yapımına ilişkin.

BAŞKAN – Araştırma komisyonunda mı?

KOMİSYON UZMANI – Karar alıp gizli oturum yapabilir.

BAŞKAN – Araştırma komisyonu da, onunla ilgili bir madde, onu da bul ki tam netini okuyalım.

Ben şeyleri okuyayım ki araştırma komisyonu nedir, soruşturma komisyonu nedir bir okuyayım, onun üzerinden tartışalım.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Sayın Başkan, söz alabilir miyim?

Araştırma komisyonunda imza atan Barolar Birliğinin genel kurulunda var.

Medis İç Tüzük’ünün 105’inci maddesinin son fıkrasında Medis araştırmasıyla ilgili bir şey var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Komisyonun hükmü var.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Ama tabii bunun tutarlı olması noktasında bu yoruma çok da katılmıyorum çünkü orada “devlet sırları ve ticari sırlar” diye sınırlamış. Biz banka sırları ve müşteri sırlarından da bahsediyoruz. En azından o noktada Medis araştırması bu bilgileri alabilir ve isteyebilir.

Diğer taraftan, Hasan Bey’in söylediği bir cümle var Vestel’in ticari sırları noktasında. Fakat bu kanun kapsamına - unutmamak gerekir ki- kamu kurum ve kuruluşlarını da alıyor. Medisin Genel Kurulunda çok rahat kamu kurum ve kuruluşlarını konuşabiliriz ve konuşmamız da gerekebilir bazı yerlerde.

HASAN ÖREN (Manisa) - Yani bu Komisyon gizli oturum kararı alması...

ÖMER SELVİ (Niğde) – Hayır, hayır. Ünal Bey dedi ki: “Genel Kurul kastediliyor, burada Genel Kurulda kapalı gizli oturumlarda konuşacağız.” Siz de dediniz ki “Vestel’inkini niye konuşalım? O zaman gerek yok.” Bu doğru bir ifade ama kanun kapsamında kamu kurum kuruluşları da var.

HASAN ÖREN (Manisa) - Araştırmada soruşturmada canının istediği yasaların elverdiği her şeyi alıyor, her şeyi konuşuyor. İkinci fıkra yeniden bir daha düzeltilsin.

Değerli arkadaşlarım, siyaset ne kadar özel sektörün içerisine girerse o kadar sorun var demektir. Türkiye’de siyaset özel sektör kadar kurumsallaşmamıştır. Hâlâ daha biz siyasetin içerisine kendi duygularımızı karıştırabiliriz. Bugün ben, yarın siz; yarın siz, bugün ben. Bunların örnekleri görülmüştür. Onun için, evet, tabii ki biz -Alim hocanın söylediğine katılıyorum- Türkiye Büyük Millet Medisi yasaları yapan yer, bunları bilme hakkımız var ama burada da kötü kullanıma açık bilme hakkının önünü kapatmak gerekir. Birinci bölümde vermiş hepsini, eğer araştırma soruşturmada her şeyi Ünal Bey istiyorlar. İstedığınız yasadaki faydalanıp... Medisin önünde hiçbir engel yok bunun buraya konulmasıyla ilgili.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Ben sözümü bitirmedim yalnız. Sadece oraya girip çıkacaktım. Çok kısa söyleyeceğim.

Diğer taraftan, gizli oturumlarda da tutanaklar tutuluyor ve on sene sonra bu açıklanıyor. Bazı sırlar on sene değil, yıllarca firma sona erene kadar veyahut kamu kurum kuruluş devam ettiği sürece kalması lazım. Bunun nasıl önüne geçeceğiz? Bunun da düşünülmesi lazım diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bir kez daha görülüyor ki bir kanun tasarısı hazırlanırken, bir ortak akıl yakalanana kadar önümüze gelen metin üzerinde çok konuşuyoruz.

Ben Sayın Genel Müdüre soruyorum, neden acaba bu kanunlar hazırlanırken herkesin anlayabileceği açık ve ihtiyacı giderebilecek bir noktada önümüze gelmez?

Şimdi, ben Hasan Bey'in söylediğiyle ilgili bir konuyu burada sizinle paylaşmak istiyorum. Eğer meseleye kötü niyetli bakarsak, Türkiye'de çoğunluğa dayalı bir iktidarın, kendisi gibi düşünmeyen bir ticari işletmeye, yirmi tane imzayla bir araştırma komisyonu kurdurma hakkı var. İşte, atıyorum, bir firmayı aldı önüne bütün detaylarıyla. Bu komisyonun gizli olması elbette ki gizli olacak ama diğer taraftan bütün milletvekillerinin bildiği bir konunun ne kadar gizli kalacağı da ayrı bir konu. Burada tekrar çok fazla bu konuyu derinleştirmek istemiyorum ama bu ifadelerin çok net olması gerektiği bir kez daha ortaya çıkmıştır. Yani kimsenin kafasında bir kuşkuyla neden olmayacak şekilde, bu kanun hazırlayıcılar, bu kanun tasarısını hazırlayan değerli arkadaşlar, bu konuyu hepimizin, herkesin anlayacağı hâle getirsinler. Eğer başka bir niyet yok ise.

Sorun çözmek ve bu ülkedeki bir ihtiyacı gidermekse herkesin anlayabileceği bir dil neden kullanılmaz? Onu bir türlü anlayamadım. Burada da daha 4'üncü maddede iki gün. Tali bir komisyonuz üstelik de. Yani Sayın Genel Müdür, bu konuda bizi bilgilendirirseniz seviniriz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ünal Bey, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi tabii burada şeyler karışıyor biraz. Burada bazı arkadaşlar diyor ki: "Gizli oturumda olmasa da konuşulabilsin, ona komisyon karar versin ya da ona Meclis Genel Kurul karar versin." Yani daha bir açıklık, şeffaflık talep edelim. Tabii, bu arada Genel Kurul, bir sırrın mevzubahis olduğu yerde "Ben bunu açıktan konuşacağım." diye bir karar... Yani tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu gündemine hâkimdir, her türlü kararı verebilir ama o sır olmaktan çıkar. O zaman, kendi çıkardığı kanunu kendisi göz ardı etmiş olur. Yani, siz Genel Kurulda herkese açık olan oturumda bir sırrı sır diye konuşabilir misiniz? O sır olmaktan bu çıktı demektir. Dolayısıyla, o sırrın sır olmasının devam etmesi gerekiyor. Çünkü onun bilinmesi hâlinde o müesseselerin, ilgili müesseselerin zarar görmesi ihtimali var. Ama kanun koyucunun ya da bir soruşturma yapan ya da ciddi bir araştırma yapan Türkiye Büyük Millet Meclisinin komisyonunun da bazı bilgilere ulaşması gerekir ki doğru kararlar verebilsin. Bunu da temin etmek gerekir. Bu madde bunu temin etmeye çalışıyor.

Şöyle bir algılama var: A şirketi, B şirketi, sanki Türkiye Büyük Millet Meclisi A şirketini araştırmak için komisyon kurabilmiş gibi. Böyle bir şey olamaz. Yani münhasıran bir şirketi araştıracağım diye...

HASAN ÖREN (Manisa) – Bilgi isteyebilir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bir şirketi araştıracağım diye bir komisyon kurulması diye bir şey söz konusu olamaz. Ama az önce söyledim, geçtiğimiz dönemde akaryakıt kaçakçılığının önlenmesi için araştırma komisyonu... Bu komisyon tabii ki birçok sır olan şeye ulaşır ama onu gizli oturumda konuşursa o sır sır olmaya devam eder. Onu ifşa edecek açık oturumda konuşursa o da orada sır olmaktan çıkar.

Bu maddenin bu fıkrası der ki: "Talep edebilirsin ama gizli oturumda konuş, sırrı devam ettir, şirketi batırma, sıkıntıya sokma, sakın Genel Kurulda da..." Zaten olmaz bu, bu açıktan konuşulmaz. Bundan daha doğal bir şey yok. Buradaki tartışmayı ben böyle değerlendiriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Komisyon üyelerinin isim listesi var ama arkadaşlar da unutmuş, ben de unutmuşum, tabii onları şey yapmak için söyleyemiyorum. Hangi kurumlar olduğu yok ancak sadece akademisyen isimlerini okumak istiyorum size komisyonda yer alan.

Profesör Doktor Bahri Öztürk, şu anda profesör o zaman doçent doktor İzzet Özgenç, profesör doktor İbrahim Kaplan, profesör doktor Hasan Tunç, şimdi profesör o zaman doçent doktor Ahmet Gökçen. Bunlar ceza hukukunun duayenleri şu anda Türkiye’de.

Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilgili bu istisnayı kurarken biz de çok düşündük ve bunu koymamanın aslında Türkiye Büyük Millet Meclisi böyle bir yetkiyi kıskanır düşüncesiyle aslında biz de tereddüt ederek koyduk. İstendiği takdirde bu çıkarılabilir ama Türkiye Büyük Millet Meclisi yani “Bir kamu kurumuna verdiği yetkiyi benden esirgiliyor musun?” denir diye konulmuştu bu. O günkü tartışmalar buydu. Ama tereddütleri gidermek adına şu şimdi aklıma geldi; eğer arzu edilir ise 5’inci maddenin birinci fıkrasında sırların verilmesi yükümlülüğü düzenleniyor. Burada Türkiye Büyük Millet Meclisini ikinci fıkraya alır isek yani, mali ve idari konularda yürütülen denetim faaliyetlerinde ise, ondan önce başına alırsak şöyle olur: “Türkiye Büyük Millet Meclisi ve mali veya idari konularda yürütülen denetim faaliyetlerinde ise sırların sahipleri ve bu sırları elinde bulunduranlar.” Orada üç tane kriter getiriliyor: “Yapılan görevle doğrudan bağlantılı, talebin amacıyla sınırlı olmak ve yürütülen faaliyet açısından zorunlu bulunmak kaydıyla.” deniliyor.

Türkiye Büyük Millet Meclisini, mahkeme ve savcılarının yanından mali ve idari konularda denetim yapacak kurumların başına yazarız. Bu tereddüt de kısmen giderilebilir. Tümüyle de çıkarılabilir. Takdir komisyonun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, 5’inci madde sır vermeye ilgili yükümlülükleri şey yapıyor. Meclis bu sırları veriyor, o farklı bir konu. O yüzden oraya geçmeyelim.

BAŞKAN – Evet oraya geçmeyelim, 4’te kalalım.

Hasan hocam buyurun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Başkanım, yanlış anladıysam düzeltin. Aşağıda, Gediz havzasını korumayla ilgili bir araştırma komisyonu istedik ve mutabık kaldık ve kurduk. Gediz havzasında da kirliliğini akıtan X müesseseye gittik, bu sırların hepsini isteme hakkımız var mı? Kendi aramızda eğer gizli olarak istiyoruz diye karar aldığımızda?

BAŞKAN – Yok.

HASAN ÖREN (Manisa) - Neden? Ne diyor?

BAŞKAN – Çünkü şeyinizle ilgili değil,

HASAN ÖREN (Manisa) – Kirlenmenin nedeni, yani benim sırlar yani bu komisyona veriliyor ise, nedeni yok veriyorsunuz bu komisyona. Bakın burada bir daha okuyalım: “Gereken Meclis araştırması ve Meclis soruşturması komisyonları.” Teklifi verdik kurduk, Gediz havzasını araştırma komisyonu. Geldik komisyonda da -tüm partilerden falanca oldu- iki aylık süreyle çalışmaya başladık. Bu sırları alacak mı almayacak mı? Bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm?

HASAN ÖREN (Manisa) – Meclisle ilgili bir problem yok. Meclis Genel Kurulunda belirli konularla ilgili kararını alır her şeyi inceler. Şu komisyonlarla ilgili bilgim yanlışsa tazelermeniz veya doğrular iseniz memnun olurum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm bu konuyu, soruyu aldınız mı?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Benim algıladığım kadarıyla gizli yapılması kararı alınmadığı müddetçe, gizli komisyon niteliğinde olmadığı için bunları isteyemeyecektir. Bir kere gizlilik kararı alması gerekecektir.

Bir diğer şey de, 4’üncü maddenin ikinci fıkrasında “Kamu kurum ve kuruluşların.” ibaresi -ilk konuşmamın başında da söylemiştim- bu çıkarıldığı takdirde tereddüt oluyor bu ibare belki Meclis ve mahkeme, savcılık için yazılmamış gibi anlaşılabilir, bu aslında birinci fıkradakilerin hepsi için bir sınırlama getiriyor. Şöyle yapabiliriz ikinci fıkrayı, sırların verilmesini talep edenler, talep nedeni ve yetkisini dayanağını bildirmek zorunludur. En azından bu kadarlık bir sınırlama getirilmiş olur.

BAŞKAN – Orada da ben Hasan Bey’e şu katkıda bulunmak istiyorum. Araştırma komisyonu değil mi?

HASAN ÖREN (Manisa) – Evet.

BAŞKAN – Araştırma komisyonu isterse gizli toplantı yapabilir, araştırma komisyonu, madde 105 İç Tüzük’te, son cümlesi şu: “Devlet sırları ile ticari sırlar, Meclis araştırması kapsamının dışında kalır.” demiş. Yani, dolayısıyla bu araştırma komisyonu şu anki İç Tüzük’e göre ticari sırlara ve devlet sırlarına ulaşmıyor.

HASAN ÖREN (Manisa) – İşte birbiriyle çeliştiği için söylüyorum zaten, çıkaralım buradan madem ki böyle bir şey yoksa.

BAŞKAN – Yalnız, orada soruşturma komisyonu dediğimiz komisyon, o her türlü devletin gizli belgesine de, ticari sırlara da ulaşabiliyor, hiçbir engel yok. Dolayısıyla, iki komisyonun birbirinden biraz farkı var. Fakat benim şahsi bilgim -yani net değil- geçen gün Plan Bütçede bu madde tahmin ediyorum kaldırıldı. Böyle bir konuşma oldu ama net bir şey diyemiyorum.

Araştırma komisyonu devlet sırlarıyla ticari sırlara ulaşamıyor ama soruşturma komisyonuysa yani bir cezai müeyyideye ilişkin bir davaysa, konuyla orada devlet sırrı ve şey yok soruşturma komisyonunda.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Var var.

BAŞKAN – Soruşturma komisyonunda...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Vermiyorlar.

BAŞKAN – Soruşturma komisyonunda var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yasalarda var diyorlar, vermiyorlar. KİT Komisyonunda da biz birçoğunu alamadık. Gerçi o da tartışmalı.

BAŞKAN – Araştırma komisyonuna vermiyor burada yazılı zaten.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Soruşturma komisyonunda da ticari sır diye vermiyor.

KOMİSYON UZMANI – “Saklı belge, bilgi ister.” diyor ama...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Birçok konuda ticari sır diye vermiyor.

BAŞKAN – Burada tabii o belirlenmemiş. Bizim bu kanunda ticari sırlara da ulaşacağı çok net olarak ifade ediliyor.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Evet, yazılmadığı takdirde ulaşabilirsiniz.

BAŞKAN – İç Tüzük’te yazılmadığı için...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, bunun yazım taktiği çok doğrudur. Bilgi sahibi elbette ki Türkiye Büyük Millet Meclisi olmalıdır. Türkiye’nin bir numaralı makamıdır burası, birinci sırada yazılması da doğrudur. Öncelikle, burada tabii firmaları, şirketleri de rahatlatmak için “Ya korkma kardeşim, bunlar gizli oturumlarda konuşulur, kimsenin sırrı kimseye de gitmez, müsterih olun, burası sizin müesseseniz.” falan filan yani.

BAŞKAN – Hocam buyurun.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Evet, tekrar ben bu konuyla ilgili... 4’üncü maddeye çok takıldık aslında. Yani 4’üncü maddede bu “Medis araştırması ve Medis soruşturma komisyonlarının kurulması hâlinde gizlilik ilkesine dikkat edilir.” ifadesi belki bir çözüm noktası. Zaten Anayasamızın birçok maddesinde de bunu doğrulayan maddeler var ama burada -Mesela Türkiye Bankalar Birliğinin bir görüşü var. Yani hepimiz parlamenteriz, işte Parlamento en yüksek karar verici ama- bir şeyi okuyacağım (a) bendiyle ilgili. “İlgili bent ile sırların talep edilebileceği belirtilen geniş katılımlı Medis oturumlarında ve milletvekili dışında da katılımcıların bulunabileceği sınırlı katılımlı Medis araştırması ve soruşturması komisyon toplantılarında bu sırların muhafazasının oldukça güç olduğu, sırların korunamamasının ise bankaların güvenilirliğine büyük zararlar vereceği düşünülmektedir. Ayrıca, sır kapsamındaki bilgilerin milletvekillerince öğrenilmesinin, uygulamada siyasi partiler ve milletvekilleri arasında gerginliğe ve haksız olabilecek karşılıklı suçlamalara neden olabileceği göz önünde tutulmalıdır. Maddenin (a) bendi tasarıdan çıkartılmalı.” diyor. Bankalar Birliğinin görüşü bu.

Bu Parlamento’ya olan güvensizlikten değil de bir kötü niyet ya da art niyet olabilir. Biz biliyoruz ki bu Hükümet döneminde, örneğin bir medya kuruluşuna kaldıramayacağı kadar büyük cezalar verilmiştir. Muhalefetin yanında olmayan ya da hoşuna gitmeyenlere çok ağır müeyyideler getirdiğini de biliyoruz. Hatta Uzan’lar örneği de var. Bir koca holdingi de yerle bir ettiğini de görüyoruz. Bu Parlamento’nun gücü mü, iktidarın gücü mü? O tartışmalı ama haklı mı haksız mı o da ayrı bir şey. Ama ben şunu belirtmek istiyorum, Bu kapsamda bazen haksız birtakım uygulamalar olabilir mi? Kanun koyucu bunu çok açıkça koyamamışlar ki biz burada bunu, farklı görüşleri ifade ediyoruz ya da buna uygun olmayan, buradaki tekniğe uygun... Yoksa Parlamento’nun büyüklüğüne hiç kimsenin itirazı yok.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Alim Hocam, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tekrar söz almak zorunda hissettim kendimi.

Birinci fıkra, yazılı olarak bu bilgileri kimlerin talep edebileceğine hüküm veriyor. Burada birinci fıkranın birinci bendin (a) fıkrasında Türkiye Büyük Millet Meclisinin organları var. Ben bu cümlemin şu şekilde düzeltilmesi hâlinde burada dile getirilen

endişelerin ortadan kalkacağına inancımı belirtmek istiyorum. “Gerekli görüldüğü hâllerde Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurul, Meclis araştırması veya Meclis soruşturması komisyonları toplantılarındaki müzakerelerde” diye düzeltilirse, bu iş biter.

Şimdi, tabii ki kanunu Meclis zaten yapıyor. Bunun gizli ya da açık olacağı zaten belli. Dolayısıyla “Gerekli görüldüğü hâllerde” ibaresinin başa eklenip “Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurul, Meclis araştırması veya Meclis soruşturması komisyonları toplantılarındaki müzakerelerde” diye değiştirilirse bu sorun çözülür diye düşünüyorum. Bu (a) bendinin kalması gerekiyor ama hangi şartlarda kalmasının da belirttiğim şekilde düzeltilmesiyle mümkün olabileceğini ifade ediyorum. Zaten Genel Müdür zikretti. (c) bendindeki “Devlet adına” yı kaldırmamız hâlinde sorun çözülüyor. Diğerleri de zaten ikinci ve üçüncü fıkralar da açık.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Gereksiz hâlde zaten yapmaz.

ALİM IŞIK (Kütahya) – “Gerekli gördüğü” hâlini de kaldıralım.

BAŞKAN – Odalar Birliğine söz verdim.

Buyurun.

TOBB TEMSİLCİSİ İSKENDER ELVERDİ – Sayın Başkanım, yüce Meclisin güvenilirliğine hiçbir şekilde zaten o konuda bir kuşumuz yok, şüphemiz yok, endişemiz yok. Ekstrem örnekler yaşanabilir mi? Yaşanabilir. İnsanın olduğu yerde hata da, suistimal de her zaman olabilen şeylerdir. Ama bu sadece Meclisi ilgilendiren bir konu da değil.

Şimdi, mesela mahkemeler ve cumhuriyet savcılıklarınca yürütülen kovuşturma ve soruşturmalarda da, kovuşturma ve soruşturma aşamasından itibaren gerek müdafî –yani sanığın avukatı- gerekse suçtan zarar gören vekili her türlü bilgi ve belgeye ulaşma hakkına sahipler. Orada da bu tür suistimaller yaşanabilir. Bizce çözüm noktası, bu sır saklama yükümlülüğünü ihlal edenlerin ağır bir şekilde cezalandırılması, daha da bir adım ileriye gideceğim cezalandırılmalarının sağlanması noktasında bu konu çözümlenecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Anladım.

Teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sevgili Başkanım, özür dilerim.

Son cümleyi tekrar söyler misiniz?

TOBB TEMSİLCİSİ İSKENDER ELVERDİ – Ağır bir şekilde cezalandırılmaları veya bundan çekinmeleri...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – “Cezalandırılmalarının sağlanması” deyince, orada Meclistekilerin dokunulmazlıklarını mı kastediyorsunuz?

TOBB TEMSİLCİSİ İSKENDER ELVERDİ – Hayır, hayır, ben genel olarak konuştum.

BAŞKAN – Kâtipi var, zabıta var, bilmem nesi var...

TOBB TEMSİLCİSİ İSKENDER ELVERDİ – Kamu davası hâline getirilmesi, şikâyetle bağlı olmaktan çıkarılması vesaire gibi. Ceza usulüne giren hususlar. Mutlaka Adalet Komisyonunda da zaten bu konular tartışılacaktır.

Bizim ceza maddesine geldiğimiz zaman da, mesela iki birbirinden çok daha farklı ağırlıkları olan fiilleri aynı cezanın öngörülmüş olmasına da biz bir öneri getireceğiz. Orada da bir cezanın da fiilin ağırlığıyla orantılı olarak kademelendirilmesi talebimiz olacak.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Arkadaşların biraz süre konusunda bana yardımcı olurlarsa...

Buyurun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Genel Müdürüm bu 4’üncü maddeyi tamamen kaldırdığımızda Meclisin araştırma ve soruşturmasını engelleyen bir hüküm mü olacaktır? Yani diğer yerlerde Meclis istediği şekilde araştırma ve soruşturmayı zaten yapmıyor mu, yapmıyor mu? Yapıyor. Bunu buraya monte ettiğimizde bize ne fayda sağlıyor? Meclis istediği zaman dilimi içerisinde ne yapmak istiyor ise Genel Kurulda kararını alır, cumhuriyet savcılıklarından, mahkemelerden, maliyeden vergi dairesine kadar hangi bilgiyi ister ise kurduğu komisyonlar doğrultusunda bu yetkiyi alıyor da biz bunu ikinci mi koyuyoruz; yoksa, alamadığından dolayı mı bunu koyduk buraya?

BAŞKAN – Her türlü bilgiyi alıyor ama ticari sırlarla ilgili bilgiyi alamıyor.

HASAN ÖREN (Manisa) – Tabii, tabii, mahkemeler, savcılar, vergi daireleri, maliye, tamamı için söylüyorum. Yani böyle bir bilgiyi alamıyor mu bu kurumlar? Bu kurumlar alamadığı gibi Meclis de alamıyor. Bu düzenlediğiniz birinci maddeyle bunları mı gideriyoruz?

BAŞKAN – Bakın o sorunuza cevap olarak şöyle bir şey diyeyim. Bankacılık, dış ticaret ve gümrük konularıyla ilgili yolsuzlukların sebepleri sosyal ve ekonomik yönüyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis araştırma komisyonunun son cümlesini okuyorum: “Bankacılık sırrı ve ticari sır gerekçesiyle komisyonumuza gerekli bilgi ve belgelerin intikal ettirilmemesi ve gerekli inceleme ve soruşturma yapılmadan kurumlardan alınan cevabi yazının komisyonumuza gönderilmesi nedeniyle sonuç alınamayan yukarıdaki konularla ilgili bilgi ve inceleme...” diyor. Yani araştırma komisyonu sizin Gediz’deki gibi kurulmuş. Bu neyle ilgili kurulmuş? Firma ile ilgili filan değil. Zaten komisyonlar bir problemle ilgili. Para, bankacılık, hazine, dış ticaret ve gümrük konularıyla ilgili bir yolsuzluğun üstüne gitmeyle ilgili komisyon kurulmuş ve komisyonun şeyi, “Bu bilgi, belge, sırlara...” diyor ve burada birçok kurumun da ismini yazmış. Onları okumadım burada. Bu kurumlara yazı yazdım, bana cevapta bunlar ticari sırdır, ben vermiyorum diye bana vermediler diyor. Bana göre 4’üncü madde bunun önünü açıyor.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Genel Müdürüm, Sayın Başkanımın okuduğu veya dinlediyseniz bilmiyorum, 4’üncü madde bugüne kadar alınmamış olan bilgileri almanın önünü mü açıyor Meclisle ilgili söylüyorum? Meclisle ilgili alınacak bilgilerde bir aksaklıktan veya verilmemesinden dolayı komisyonlara bu madde konulduysa, söyleyecek bir şeyimiz yok. Bunu açıklasın Sayın Genel Müdürümüz.

Evet, bugüne kadar kurulan komisyonlar veya Mecliste kurulan birtakım komisyonlar istedikleri bilgiyi alamadığından dolayı şu an Meclisin önünü açıyoruz. Savcılar, hâkimler, işte efendim vergi daireleri ve maliye de dâhil.

BAŞKAN – Peki teşekkür ederim.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Hem sizin verdiğiniz örnek, biraz önce okuduğunuz örnek hem Sanayi Bakanlığından gelen Genel Müdür arkadaşımızın sabah bahsettiği örnekler hem Meclisin hem de denetim yapan bazı ilgililerin bilgi ve belgeleri almakta sıkıntı yaşadığını ortaya koyuyor. Tam da sizin sorduğunuz sorunun karşılığı olarak düşünülerek yazılmış. Eğer “ihtiyaç yok” deniyorsa kaldırılabilir ama Sayın Başkanın da okuduğu metinden anlaşılıyor ki, 105’inci ve 110’uncu madde İç Tüzük’ün araştırma ve soruşturma komisyonlarına ticari sır, devlet sırrı niteliğindeki gizli bilgi ve belgeleri alma imkânı vermiyor.

Bir şey daha söyleyebilir miyim önemli bir husus Sayın Başkanım, müsaade ederseniz.

Ben şu anda çok net söylememekle birlikte gizli bilgi olduğu önceden belli olmayan bir oturumda söylenen bir bilgi ve belgenin, konuşulan bir bilgi ve belgenin, ticari sırrın, sonradan gizlilik kararı alınmasının mümkün olmadığını çünkü bunlara müeyyide uygulandığını, Anayasa’nın 38’inci maddesine göre kanunsuz suç ve ceza olmayacağı, önceden bunun bilinebilir olması gerektiği. Ben bir bilgiyi öğrendikten sonra sizin onu suç hâline getirmeniz mümkün olmaz. Dolayısıyla Anayasa’ya da aykırı olabileceğini göz ardı etmemek lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Nebati Bey, buyurun.

NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, ticari sır özellikle ve devlet sırrı günümüzde çok önemli. Özellikle ben ticari yönden bakıyorum. Öğrenildiğinde de çok çabuk bir şekilde her tarafa yayılabilen bir dünyada yaşıyoruz. Dolayısıyla bu 4’üncü maddenin olduğu gibi kalması -çünkü Meclisi de oluşturan insanlar- ve tanımların çok net bir şekilde ortaya konması hususunun altını çizmek için söz almış bulunmaktayım. Türkiye Büyük Millet Meclisinin gizli olarak yapılması gereken Meclis araştırması ve Meclis soruşturması gizliliğinin hatta altını çizerek ortaya konması şeklinde ifade edilmesi gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, bu konuyu ne kadar konuşsak herhâlde bir ortak akılda anlaşılmayacağız çünkü Anayasa’nın birçok maddesinde Meclisle ilgili yetki çok açıkken buraya ayrıca konulmasının bir ihtiyaç mı olduğunu sordu Hasan Bey. Sayın Genel Müdür buna tam cevap veremedi. Sanki bu madde, bir maddeymiş gibi.

Bakınız, biz üç tane sırrı konuşuyoruz burada. Başka bir tasarımın devlet sırrı bölümü de ayrı. Şimdi ticari sır, banka sırrı ve müşteri sırrı birbirinden de çok farklı şeyler bunlar. İçerik olarak kapsayacağı alan itibarıyla birbirinden çok farklı şeyler. Mesela bir “Banka sırrı” derken farklı değerlendirilebilir, ticari sır çok farklı bir konu, müşteri sırrı bambaşka bir şey. Müşteri sırrı neredeyse özel

hayata kadar gidebilecek olan bir süreci kapsar. Onun için tekrar söylüyorum, eğer Parlamentonun büyüklüğüne, yüceliğine hiç kimsenin itirazı yok ama Parlamentonun bu konularla ilgili her kanunda ayrıca Parlamentoyu öne sürerek bazen kanun koyucunun kendisinin bile farkında olmadığı kötü sonuçlar doğurduğu birçok maddemizin bu Anayasa’da olduğunu hepimiz biliyoruz. Profesörlerin olması orada çok önemli değil ki. Orhan Aldıkaçtı, çok iyi bir profesördü. 82 Anayasası’ nı hazırladı. Bugün onu değiştirmek için uğraşıyoruz.

Şimdi, burada, ben, eğer bir kötü niyet yok ise, tekrar söylüyorum, kanun koyucu buraya bunu önümüze getirdiğinde şu bizim mesela itiraz ettiğimiz ve birçok konuda da farklı görüşlerin olduğu bu Büyük Millet Meclisinin orada özellikle konmasının bir sebebini bana açıklar mısınız? Ki, biliyorum ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi bu konular dâhil her konuda araştırma ve soruşturma komisyonu kurabilir. Bu kanuna niye konuyor? Yani bunun arkasında bir kötü niyet var mıdır, yok mudur, o ayrı ama biz bu kanunu madem yapıyoruz, madem bir ihtiyaç bu, bize bunu mutlaka açıklamanız lazım. Mesela bu müşteri sırrı kapsamındaki bir konuyu da kapsıyor. Onun için bunu nasıl güvence altına alacaksınız?

BAŞKAN – Şimdi, orada, ben, tekrar araştırma komisyonu devlet sırları ile ticari sırlar Meclis araştırılması kapsamının dışında kalır diye zaten Tüzük’te var. Biri bu.

İki, soruşturma komisyonunda da “sırlara ulaşılır” diye herhangi bir açıklık yok. Yani burada yok.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Anladım ama İç Tüzük’te araştırma ve soruşturma komisyonları kurulabiliyor diyor mu? Diyor. Anayasa’ mızda da bununla ilgili hükmü koymuş mu? Koymuş. Adı “araştırma” olursa işte iki konuyu da araştırma yapamayacak devlet sırrı ve ticari. “Soruşturma komisyonu” derse adına, her konuyu...

BAŞKAN – Onu da yapamıyor. Orada da yok. Demin okudum zaten. Petrol ve gümrükle ilgili yoksuzlukla ilgili bir şey hazırlanmış. Ben şimdi orada tabii o kurumların ismini okumadım. Onu size verebilirim. Orada hiçbirinden bilgi gelmemiş. Komisyon da otomatik olarak bir şey yapmış.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Biz biliyoruz Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonundaki çağrılan insanlar da birçok konuda gelmedi, geçti gitti.

BAŞKAN – Dolayısıyla bu Türkiye Büyük Millet Meclisi onun için giriyor buraya.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Ama doğru olan bir şey var, biraz önce bir arkadaş söyledi. İşte sanıyorum barolar birliğinin. Önemli olan bu suçları işleyenlere yeteri kadar cezayı verebilmek. Caydırıcılık.

BAŞKAN – O da ayrı bir konu.

Peki teşekkür ederim.

Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Tekrar tekrar konuşuyoruz ama Değerli Başkanım, diğer kamu kurumları denetçilerinin ulaştığı bilgilere yani sırlar, bazı kamu kurumlarına açılıyor. Onlara itirazınız yok da neden Türkiye Büyük Millet Meclisi siz de soru işareti getiriyor, onu anlayamıyorum.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Gereksiz bulduğumuz için. İç Tüzük’ümüzde var zaten bu.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müsaade buyurun.

Eğer kötü niyetli bir iktidar olabileceğini düşünerek bunu söylüyorsanız, diğer kamu kurumlarındaki o denetçiler filan da, onların bağlı olduğu kurumlar yine o iktidarın kontrolündeki kurumlar. Eğer o kötü niyetle bir şey yapacağı düşünüülüyorsa oradan aldığı bilgiyle de yapar. Bence kendi içinde bulunduğumuz ve Türkiye’nin kaderini belirleme yetkisi olan kuruma güvensizliği ben anlayamıyorum. Yani Türkiye Büyük Millet Meclisine nasıl güvenemeyiz? Sırların muhafazası konusunda diğer kurumlara güvenip de sadece Türkiye Büyük Millet Meclisine güvenilememesini, ben de orasını anlayamıyorum.

HASAN ÖREN (Manisa) – Şimdi böyle algıyorsanız siyaset yaparız burada.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Siyaset yapmak için söylemediğimi ifade etmek istiyorum. Kesinlikle öyle algılamayın.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Başkanım, söz istiyorum lütfen. Madem açılıyorsunuz, yapalım biraz.

Siz bunu iktidar partisi muhalefet partisi olarak ayırır iseniz iktidara güveniniz yok mu, bu kurumlara güveniniz yok mu penceresinden bakar iseniz o zaman biz burada siyaset yaparız. Bakın, hiç kimse yapmıyor. Bir AKP’li vekille bir AKP vekil birbiriyle tezada düşebiliyor. Aynı şey bizde de oluyor. Bu komisyonun güzelliği. Ama limon sıkar iseniz, sıkarız. Biz de hazırız.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Öyle algılamayın.

HASAN ÖREN (Manisa) – Bizim söylediğimiz şu Ünal Bey: Buraya gelen insanlar milletvekilleri tabii ki çok kutsaldır, bunu söyleyen bir milletvekili milletvekiline söylüyor. Ben kendi elimdeki yetkiyi bırakmak ister miyim? İstemem ama buraya öyle

insanlar geliyor ki sendika kesiminden tutun işvereniye kadar, avukatından bilmem neresine kadar. Bu kadar geniş yapıda olan bir kurum Türkiye'deki birçok sırları öğrenmeyle ilgili ne derdi var? Sır öğrenmek istiyorsanız yazın maliyeye, yazın vergi dairesine, yazın cumhuriyet savcılığına, kozmik odaya girebilen cumhuriyet savcılığından Parlamento istediği bilgiyi alsın. Bununla ilgili elinizi tutan mı var?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Alamamış işte efendim. Az önce örnek okundu.

HASAN ÖREN (Manisa) – Bakın, eğer onunla ilgili, alınmayanla ilgili bir düzenlemeyse Sayın Genel Müdürüm - araştırıyorum, şimdi kayıtlardan da alacağım- diyor ki, Bugünkü mevzuat, bugünkü yasalar belirli sırların alınmasını Türkiye Büyük Millet Meclisi, maliye, vergi dairesi ve savcılıklar, hâkimlerin alınmadığını söylüyor. Eğer böyleyse gözü kapalı bunu çıkaralım hemen. Böyleyse. Kayıtları aldığımızda göreceğiz Sayın Genel Müdürüm. Diyorsunuz ki, yine sayıyorum baştan, Türkiye Büyük Millet Meclisi başta olmak kaydıyla, maliye, vergi dairesi, cumhuriyet başsavcılıkları, hâkimler istenilen sırları ticaret erbabından, bankalardan ve kişilerden alamadığından dolayı bir zaruret doğduğu için bunun çıktığı söyleniyorsa tartışmaya gerek yoktur ama ben de diyorum ki, bununla ilgili mevzuatta böyle bir sıkıntı var ise bugüne kadar yaşanmış büyük bir ayıptır. Bunu incelediğimizde size gerekli olan cevabı vereceğiz. Şimdi inceleyemediğimiz için bilmiyorum. Bunu Parlamento ayağına getirmeyelim. Parlamentoda yok efendim en kutsal... Tabii ki en kutsal, onu tartışmaya bile gerek yok. Ama buralarda getirip bunları deşifre etmeye başlar isek yarın kürsüde kızgınlığımızdan dolayı birbirimize konuşur iken hatalar yapabiliriz. Yani kürsüden sinkaf bile çıkabiliyor ise o sırları da biz ister istemez, belki kendi isteklerimizin dışında söyleyebiliriz korkusu olduğu için söylüyorum ben. Her bilgiyi bir Türkiye Cumhuriyeti'nin Parlamentosu bütün kurumların hepsinden alma yetkisine sahiptir. Bunu lütfen siyasetle ilişkilendirmesek daha iyi olur diye düşünüyorum.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Benim kastım öyle değil.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürün bir açıklaması var.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 332'nci maddesi şöyle diyor: "Suçların soruşturma ve kovuşturması sırasında cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından yazılı olarak istenilen bilgilere on gün içinde cevap verilmesi zorunludur." Hiçbir istisna yok. "Eğer bu süre içinde istenen bilgilerin verilmesi imkânsız ise sebebi en geç, hangi tarihte cevap verilebileceği aynı süre içinde bildirilir." Dolayısıyla mahkeme ve savcılar için kanunda zaten bir istisna belirlenmemiş. Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilgili olarak da Sayın Başkanım biraz önce gösterdi örneğini. Sanayi Bakanlığı Temsilcisi bugünkü toplantının başında, geçen hafta komisyon toplantısı sonrasında da örnekler verdi. Dolayısıyla demek ki hem denetim sırasında hem Meclisin bu tip bir sonuç alamadığı olaylar olmuş ve dolayısıyla da bu yetkiyi korurken biz baştan itibaren de söylüyorum tekrar tekrar, bu çıkarılması bizim açımızdan hiçbir şey yok. Ben burada kişisel olarak farklı düşünüyor olsam bile Hükümetin temsilcisi olarak burada oturuyorum Adalet Bakanlığı temsilciliğinin dışında. Dolayısıyla tasarımı savunmak durumundayım. Ancak bunun dışında Türkiye Büyük Millet Meclisi bu yetkiyi ister kullanın ister kullanmaz, takdir komisyonundur.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Genel Müdür, yani Meclis ister ise hâkimin, savcının, maliyenin, vergi dairesinin bilgileri bu kurumlardan da alabilir değil mi?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Evet, evet.

HASAN ÖREN (Manisa) – Bunun dışında Meclis kendi mi gidip isteyecek? Zaten bu kurumları kullanacak.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Aynen öyle.

HASAN ÖREN (Manisa) – Yani bir bilgi isteyeceksem ya maliyeden isteyeceğim ya vergi dairesinden isteyeceğim. Meclis olarak söylüyorum, komisyon olarak söylüyorum yoksa kendi içimden bizim Meclise üç tane hesap uzmanı alalım da gitsin (x) firmayı incelesin demeyeceğiz. Bunların yollarının açık olduğunu 332'ye göre siz söylüyorsunuz.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Mahkeme ve savcılık için.

HASAN ÖREN (Manisa) – Tamam. İstedikimde verecekler mi onlar da? Türkiye Büyük Millet Meclisi isterse.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Hayır, Türkiye Büyük Millet Meclisinin öyle bir imkânı yok.

HASAN ÖREN (Manisa) – Ha, bununla sağlıyoruz öyle mi?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Tabii ki.

Kanun açıkça sayıyor, mahkeme ve savcı diyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HASAN ÖREN (Manisa) – Maliye, vergi dairesi...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – “Maliye” demiyor. Onlar kendi kanunlarında verdikleri yetki doğrultusunda bunu yapabilecekler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

4’üncü maddeyle alakalı metnin bu hâliyle önerilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN - Ben 4’üncü maddeye ilişkin bir şey ilave etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Biz geçen oturumda da söylemiştik. Özellikle altını çizerek şunu söylemek istiyorum: İdari, mali konularda denetime yetkili herkesi bu tasarı kapsamında kanunen yetkili kılmak bu masada oturan herhangi birimizin bilgisinin, örneğin belediye müfettişi tarafından dahi alınması sonucunu doğuruyor. Bu da bizim ülke olarak Avrupa Birliği direktifleri çerçevesinde edindiğimiz yükümlülükler anlamında bizi zorlar çünkü Avrupa Birliği direktiflerinde banka gizliliği olabildiğince korunuyor. Mümkün olduğu kadar az sayıda yere verilmesi isteniyor. Bu nedenle ancak kanunla yetkili kılınan yerlere verilmesi lazım.

Şimdi bu kanun bu kadar geniş bir yetki verince büyük ölçüde bizi zorlayacak bir hüküm hâline geliyor.

BAŞKAN – Genişliği nereden? Yani aşırı derecede farklı yerlerde mi denetime açılıyor diyorsunuz?

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Efendim, bu kanunla getirilmiş olan en önemli yenilik, biraz önce de konuşuldu, idari, mali konularda denetime yetkili herkesin bu konuda, sır niteliğindeki bilgileri alma konusunda yetkili kılınmış olması, öbürü de Parlamentoya yetki verilmiş olması. Yoksa onun dışındaki her yer aslında kanunla yetkiliydi. Parlamentoyla ilgili şöyle küçük bir ilave yapmak istiyorum: Parla mentonun İç Tüzük’te yetkisi düzenlenmiş. Oysa kanunen yetkili mercilere ancak sır niteliğindeki bilgiler verilebilir. Dolayısıyla pek çok banka muhtemelen ya da herhangi bir kurum ben iç tüzük hükümlerine göre değil, kanunun açıkça yetkisine göre bu bilgileri veririm diye vermiyordu Meclise. Bu kanun buna kolaylık sağlamış oluyor. Bu Meclisin takdirindedir.

BAŞKAN – Tamam. Doğru.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Öbür taraftan da idari, mali konularda yetkili olan pek çok denetim elemanı zaten kendi kanunları çerçevesinde bu nitelikteki bilgileri alabiliyordu mevzuatımızda. Bu yapılan yeni düzenlemeyle kendi kanunlarında hüküm olmayan her müfettiş artık bu kanuna göre alabilecek.

BAŞKAN – Anladım.

NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Hangi maddeye istinaden alabiliyor?

BAŞKAN – (c) maddesi.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Mali veya idari konularda denetime yetkili olan denetim elemanları diyor. Böyle olunca da kendi kanunlarında yetkileri olmasa dahi bu kanuna dayanarak alabiliyorlar. Bu da bankaların, kamu kurumlarının iş yükünü hem çok artırır hem de bizim Avrupa Birliği direktifleri çerçevesindeki taahhütlerimiz anlamında bizi zora sokar.

BAŞKAN – Peki.

Zaten 5’inci maddede var öyle bir şey. Elleri nde bulunduranlar, yapılan görevle doğrudan bağlantılı ve talebin amacıyla sınırlı olmak ve yürütülen faaliyet açısından zorunluluk bulunmak kaydıyla sır kapsamındaki bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür. Bir de görevlilerin kendini tanıtmaları veya hut da yetkileriyle alakalı. Bu konu tartışılan bir konu. Bu konuda bir açıklama istiyoruz. Yani her denetim elemanı canının istediği her yerden gidip bilgi ve belgelere, bu sırlara ulaşabilir mi?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Belediye zabıtası bu bilgiyi alacak mı?

BAŞKAN – Veya belediyenin iç denetim elemanı. Belki uç bir örnek. Belediyenin iç denetim elemanı yarın gidip bir bankanın hesaplarına veya bir şirketin hesaplarına veya bir konuyla ilgili bilgi, belge, sır kapsamına ulaşabilecek mi?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkan, buna ulaşamayacağı kesin. Zaten maddede de, 4’te ve 5’te bu belirleniyor ancak belki anlaşılabilmesi için eklenmesi düşünülen bir husus varsa eklenebilir komisyon tarafından ancak 4’ün 2’si ve 5’in 2’si zaten dayanağını göstermek zorunda. Hiç kimse kanuna dayanmayan bir yetkiyi kullanamaz zaten. Kullandığı zaman da verilmez kendisine. Problem biter. Kanuni dayanağını göstermek zorundadır. Zabıta ancak zabıta yetkisinin

dayandığı içeriği neyse onu isteyebilir. Zaten bir bankadan bilgi, belge istemesi mümkün değildir. 4'ün 2'siyle, 5'in 2'sinin bunu karşıladığını düşünüyorum.

BAŞKAN – Şunu söyleyeyim: Mali ve idari konularda devlet adına yapılan denetim faaliyetlerinde, buradan hangi denetim uzmanlarını ve kimleri kastediyoruz? Bunu bir açar mısınız?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – “Devlet adına” çıkarılabilir. En başta söylemişim. Buradaki “devlet adına” çıkarılabilir. 2'deki “kamu kurum veya kuruluşlarını” ibareleri çıkarılabilir. Zaten her türlü denetim elemanı kanundan doğan yetkisini kullanırken devlet tüzel kişiliği adına kullanmaktadır. Bu onu kastetmiştir ama buradaki tereddüt devlet adına kanunsuz bir yetkiyi kullanacağı düşüncesi, tereddüdü varsa, o çıkarılabilir. Mahzuru yok. Zaten öyledir. Onu yazsak da öyledir yazmasak da öyledir yani.

BAŞKAN – Burada şimdi kastedilen nedir? Bunu çok anlamadım ben.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – İsterseniz şunu yapalım Sayın Başkanım: 2'nci fıkra 1'inci fıkra hükümlerine göre diyelim. 1'inci fıkradan bağımsız değil bu.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Bizim özellikle hassasiyet gösterdiğimiz konu o değil. Bizim özellikle hassasiyet gösterdiğimiz konu, bir önceki oturumda Sanayi ve Ticaret Bakanlığından söylenmişti zaten. Özellikle onların karşılaştığı bir sıkıntı aslında bu. Çeşitli denetim elemanları, Sanayi Ticaret Bakanlığının müfettişleri bankalardan sır niteliğindeki bilgileri istiyordu. Bankalar da, siz hangi kanuna göre yetkilisiniz bize onu söyleyin, biz ona göre verelim diyorlardı. Onların da yetkileri kanundan kaynaklanmıyordu, yönetmelikten kaynaklanıyordu. Bu nedenle de bankalar onlara bu tür bilgileri vermiyorlardı.

BAŞKAN – Özellikle iki Genel Müdürüm de dikkatli bir dinleyelim. Burada bizim de tereddüdümüz oluştu. Onu koşulsuz.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Şimdi bu konu özellikle idari, mali konularda denetimi yetkili herkesin, denetim elemanlarının banka ve müşteri sırrı niteliğindeki bilgileri isteyecek olması özellikle Sanayi ve Ticaret Bakanlığı denetim elemanlarının da karşılaştıkları önemli sıkıntıyı gidermek adına getirilmiş bir hüküm.

Şimdi, banka gizliliği tabii ki mutlak değil. Kamu menfaatinin gerektirdiği durumlarda bu banka gizliliğine birtakım istisnalar getirilmesi gerekiyor. Bunlardan biri de kanunla istisna getirilmesi.

Sanayi Bakanlığı müfettişleri çeşitli bankalardan, banka veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgileri istiyordu ya da başka müfettişler de olabilir. Benim aklıma gelen onlar. Ancak bankalar onlara bu banka sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgileri vermiyorlardı. Bunun nedenini de kanunlarında böyle bir yetki olmamasına dayandırıyorlardı. Gerçekten de Sanayi ve Ticaret Bakanlığının tabi olduğu mevzuatta bu konuda açık kanuni yetkisi yoktu. Şimdi ama yaptıkları bir kanuni düzenlemeyle buna imkân tanıdılar. Dolayısıyla artık Sanayi ve Ticaret Bakanlığı müfettişleri de kanunen açıkça yetkili merci. Şimdi biz, bunu özel kanunlarına bırakırsak çeşitli kuruluşların daha iyi olur. Şimdi burada bu tür bir yetkiyi torba kanun niteliğinde bu kanunun içerisine yedirdiğimizde artık belediye denetim elemanından tutun herhangi bir küçük birimin denetim elemanı dahi bu kanunla yetkili kılınmış oluyor. Bu da bizi gerçekten çok zora sokar, bankaları sıkıntıya sokmasının yanı sıra ülke olarak da Avrupa Birliği direktifleri çerçevesinde bizi zora sokar diye düşünüyoruz biz. Önerimiz buraya şöyle bir şey yapılabilir: “İdari mali konularda kanunen açık denetim yapılmış kişilere” diye. Böylece yine kendi kanunlarında yetkili olan kişiler ancak buna uygun olur.

BAŞKAN – Yani orada şöyle bir şey, Sayın Ünal Bey'in de böyle bir şeyi var: “Mali veya idari konularda devlet adına yapılan denetim faaliyetlerinde kendi kanunlarındaki yetki çerçevesinde” diye bir şey ilave etsek karşılıyor sizin şeyiniz.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Kendi kanunlarındaki yetki çerçevesinde.

BAŞKAN – Tabii yani, mesela diyelim ki EPDK'nın kanununda...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Redaksiyonu yapılabilir yani oradaki maddenin aynısı, bizim dediğimizle aynı.

BAŞKAN – EPDK'nın kanununda yetki varsa bankanın sırrına ulaşsın, Ticaret Bakanlığının denetim elemanlarının kanun yetkisinde varsa size ulaşsın.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Redaksiyonu yapılabilir yani bizim burada parantez içerisinde yazdığımız şey, amaç oluşur. Amaç, kendi kanunlarındaki yetkileri varsa kullansınlar.

BAŞKAN – Yani sizi belediye denetim elemanlarından kurtarmış olduk şimdi.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Bütün bankaları kurtarmış oluyoruz da kanunen açıkça yetkili...

BAŞKAN – Ben sizi derken ben hangi bankanın elemanısınız bilmiyorum kardeşim, onun için söylemedim.

O zaman buraya itiraz yoksa bunu ilave edelim.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Daha açık olması bakımından bu hükmün “Mali ve idari konularda bu kanun kapsamında yer alan kuruluşlarla ilgili devlet adına denetime yetkili kurumlarca yapılan denetim faaliyetleri” şeklinde değiştirilmesiyle bu kaygılar ortadan kalkar diye düşünüyorum. Yani bu...

BAŞKAN – Tekrar okur musunuz.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – “Mali ve idari konularda bu kanun kapsamında yer alan kuruluşlarla ilgili devlet adına denetime yetkili kurumlarca yapılan denetim faaliyetleri”

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Devlet olduktan sonra zabıta da denetler.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Bu kuruluşlarla ilgili...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sizin o dediğiniz durumda o zaman yetki veriniz, ticari kuruluşu zabıta da denetliyor.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Düzeltiyorum: “Bu kuruluşlarla ilgili yetkili”

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kanununda yetkisi varsa kullansın.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Bunu kast ediyorum, belki ifade tam...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kastettiğiniz doğru ama ifade yanlış gibi geliyor bana, kendi kanununda yetkisi varsa bunu kullansın.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Ama Sayın Milletvekilim “yer alan kuruluşlarla ilgili devlet adına denetime yetkili” ibare bu. Bakınız, kapsamda yer alan kuruluşlar var. Bu kuruluşlarla ilgili denetim yapmaya yetkili kurumlar var, BDDK var, SPK var, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı var. Benim bu ifadedden kastettiğim şey bu, hanımefendinin kastettiği şey de bu. Yani devlet adına denetim yapın kurumlar kendi kanunlarında yetkiliyse bu denetimi yapınlar.

BAŞKAN – Şimdi şöyle bir şey söyleyeyim, derdimizi anladık ama bunu ifadelendireceğiz.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sanayi Bakanlığı, Gümrük veya Ticaret Bakanlığı bir müessesede, bir bankada, bir kişiye ait bilgilerin denetiminin dışında mali bilgileri de mi almak istiyor, böyle bir talep mi var? Yani, örnek olarak veriyorum, bir işletmenin sı niteliğindeki bilgileriyle ne işi olabilir Sanayi Bakanlığının, onunla ilgili kurumlar zaten var, Maliyesi var, vergi dairesi var. Bununla ilgili mi acaba bir talebiniz söz konusudur? Yoksa kurumların, bakanlıkların ayrı ayrı görevleri vardır. Bunu yapacak kurumlar yasada olmasına rağmen bunun genişletilmesini istemenin amacı ne, bunu anlamaya çalışıyorum. Siz genişletmeye çalışıyorsunuz, bir taraf da daraltmaya çalışıyor. Bunun ortasında biz neresindeyiz bu işin? Genişletilmesiyle ilgili Türkiye ne gibi iyiliklere kavuşacak? Sanayi Bakanlığı bu bilgileri aldığı anda nasıl kullanacak? Sanayi Bakanlığının görevleri, tanımları hepsi iç tüzüğüyle belirlenmiş, yönetmeliğiyle belirlenmiş. Bu konuda bir bilgi verir misiniz bize.

İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YÜCEL – Gümrük ve Ticaret Bakanlığının buradaki kapsamın genişletilmesine yönelik bir talebi yok ama çalışmaların başlangıcında da söyledim, meri kanunda, Türk Ticaret Kanunu'nda ve 1 Temmuz 2012'de yürürlüğe girecek yeni Türk Ticaret Kanunu'nda, sermaye şirketleriyle ilgili denetime yetkili tek kurum Gümrük ve Ticaret Bakanlığıdır. Bu denetimin çerçevesi de hesap ve işlem denetimidir. Dolayısıyla, şirketler üzerinde daha ziyade Maliye Bakanlığının vergiye dayalı denetimi kamuoyunda fazla bir baskın algı oluşturduğu için Gümrük ve Ticaret Bakanlığının bu denetim görevi çok bir farkındalık içerisinde değil ama bizim, hanımefendi de ifade etti, başta da söyledim, denetimlerde sıklıkla karşılaştığımız husus, bankalardan veya diğer şirketlerden, şirketten ulaşamadığımız bilgilerin teminiyle ilgili. Denetimin mahiyeti itibarıyla o şirketle ilgili ortakların veya yöneticilerin mal varlıkları dâhil denetimin kapsamındadır. 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Kanun da dâhil olmak üzere denetim elemanlarımız hem bankalardan hem de diğer kuruluşlardan birçok bilgiye ulaşmak istemektedirler ve bu bilgilere ulaşamamaktadırlar yani bunu somut örneklerle ifade ettim. Dolayısıyla, ben kaygıya katılıyorum, bu ifade yetkili devlet kuruluşları veya kamu kuruluşları şeklinde değiştirilirse benim az önce teklif ettiğim cümle de oydu yani kapsam dâhilindeki kuruluşlarla ilgili denetime yetkili kamu kuruluşları. Bunu ifade ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Aslında ilk okuduğumda ben bu metni, bu devlet ve D harfi de büyük yazılmış “devlet adına yapılan denetim faaliyetleri” diye okuyunca Devlet Denetleme Kurulu gibi, Başbakanlık Teftiş Kurulu gibi kurumları algılamıştım. Yani burada diğer kurumlar da işin içine girince burada biz zaten nihai şeklini vermiyoruz yasaya burada, görüşleri söylüyoruz, arkadaşlarla hepimizin ortak görüşü nedir? Kendi kuruluş kanununda görevleri içerisinde yetkisi olanlara bu yetki, yoksa bu bizim çıkardığımız yasa,

ilave bir yetki kimseye vermiyor, bu denetçiler adına söylüyorum bunu, denetçiler adına, denetçilerle ilgili, mali ve idari konularda denetim faaliyeti gösteren denetçilere ilave bir şey getiriyor değiliz, onlar kanunlarında varsa bunu şey yapacaklar. Burada geçmesinin nedeni de işte bu sırlara sahip çıkmazlarsa, bu sırları ifşa ederlerse buradan aşağıda gelen maddelerdeki cezalarla karşı karşıya kalabileceklerini bilsinler.

BAŞKAN – Son, buyurun.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Yani, son hâliyle şöyle mi olacak? “Mali ve idari konulardaki devlet” tırnak içerisinde o çıkacak “yetkililerce yapılan denetimler” Bir o. İkincisi de bakın zaten...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama yasalarındaki yetkiler çerçevesinde.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Doğru ama burada bakın hemen arkasında altında 5’inci madde var. 5’inci madde, sırların verilmesi yükümlülüğünü kapsıyor. Bu görüştüğümüz 4’üncü madde, sırların talep edilebileceği hallerdi. Şimdi burada zaten bir alt maddede “Bu kanun kapsamında bulunan sırların sahipleri ve bu sırları ellerinde bulunduranlar Türkiye Büyük Millet Meclisine, mahkemelere ve cumhuriyet başsavcılıklarına sır kapsamındaki bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdürler.” İbaresini varken bir madde üst başlığı olarak da varken bu tekrar 4’üncü maddenin (a) bendindeki o ayrımının olmasının hiçbir anlamı yok. (a) bendinin çıkması bu devlet kanununun şey olması, 5’inci maddeye geçilmesi konusunda bizim düşüncemiz bu.

ALİM IŞIK (Kütahya) – 5’inci madde 4’üncü maddeden onu alıyor zaten yani “kendisi vermek zorunda” diyor, yukarıya çıkarırsak aşağıya koyduğunuzda olmaz, eksik kalır.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – “Bu kanun kapsamında bulunan sırların sahipleri ve bu sırları elinde bulunduranlar.”

ALİM IŞIK (Kütahya) – Türkiye Büyük Millet Meclisinden bu yetkiyi isteme yetkisi verildiği için 5’inci maddede TBMM var. Onu çıkardığınız zaman o da çıkacak o zaman.

BAŞKAN – 5’inci madde sırrı elinde tutanla ilgili, 4’üncü madde sırrı kimin isteyeceğiyle ilgili. Sırrı kimin isteyeceğiyle ilgili maddeyi 4’üncü madde düzenliyor, sırrı elinde tutanın yükümlülüklerini 5’inci madde düzenliyor. İki farklı birbirinden.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, buradaki esas şeyimiz şu bizim: Yani, dönüp dönüp aynı şeyleri bütün kanun maddelerine koymanın yanlış olduğu şey oluyor.

BAŞKAN – Aynı şey değil burada.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkileriyle ilgili Anayasa’da ve İçtüzük’te bir, kanunda gücü varken, yetkisi varken bu kanunla ilgili ayrıca bu yetkinin verilmesini anlamsız bulduğumuzu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, şimdi maddenin başlığı “Sırların talep edilebileceği haller” 1’inci maddenin (a) fıkrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilgili, komisyonla ilgili talep edilebileceği durumu söylüyor fakat maddenin üçüncü fıkrasında, “Bu kanun kapsamındaki sırların gizliliğine ilişkin karşılıklılık esası öngören uluslararası antlaşma hükümleri saklıdır.” deniyor. Burada kastedilen nedir? Yani hiç olmazsa mevzuu bilirsek biraz daha rahat şey yaparız.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürümden bir bilgi isteyelim. Üçüncü fıkra, bu kanun kapsamındaki sırların gizliliği yani karşılıklı istenebilir.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi Meclis olarak isteyemeyecek miyim bunu yani, o anlamda söylüyorum, nedir, ne değildir? Burada kastedilen mutlaka ticari anlamdadır.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Tabii efendim, buradaki hüküm şöyle malum: “Bu kanun kapsamındaki sırların gizliliğine ilişkin karşılıklılık esası öngören uluslararası antlaşma hükümleri saklıdır.” Tabii ki uluslararası antlaşmada bunlar hiçbir şekilde verilmeyecek deniyorsa bunu korumak zorundayız. Yoksa o zaman anlaşma yapılmaz yani.

BAŞKAN- Yani karşılıklılık esası derken ben de şöyle algıladım: Benim Almanya’da herhangi bir araştırma yaparken oranın ticari sırlarına filan ulaşabiliyorsa Almanya’nın da bana ulaşmasında bir mahzur yok yani karşılıklı böyle bir şey, suçluların iadesi gibi, bilmem ne gibi, öyle mi algılamalıyız.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Uluslararası sözleşmelerdeki bir hüküm olarak algılayabiliriz. Örneğin Rusya’yla doğal gaz anlaşması yaptınız, hiçbir şekilde verilmeyecek diyorsunuz, o anlamdadır.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, onu da Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilmemesinin bir anlamı yok yani.

BAŞKAN – 4'üncü maddenin müzakereleri tamamlandı, yalnız bir ilave şey vardı, orada onu düzeltelim. Mali ve idari konularda yani (c) bendinde, Ünal Hocamın dediği şeyi ilave ediyoruz, onunla redakte ediyoruz.

Evet, son söz, buyurun.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Ben, uluslararası anlaşmalarla ilgili küçük bir ilave yapacağım. Biz de hangi istisnai mutabakat zabıtları içinde konulursa diye düşünmüştük çünkü biz uluslararası anlaşma adı altında değil de mutabakat zaptı adı altında bu tür karşılıklılık anlaşmaları imzalıyoruz ve onlara da kendi kanunumuzda muafiyet tanıdık zaten. Bu anlaşmalar çerçevesinde edindiğimiz bilgileri sadece mahkeme kararına bağlanmış durumlarda. O çeşitli kurumlara verilmiş bir yetki zaten uluslararası ilişkiler babında ikili anlaşmalarla.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – İki tane kurum kendi içinde böyle bir mutabakat zaptı imzalayarak bunu denetim dışında bırakamaz.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – Bizde uluslararası anlaşma sayılmıyor teknik anlamda, sorun olabiliyor bizim kanunumuz açısından, onu gündeme getirmek istemiştik.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyle ilgili, onu Adalet Komisyonunda bir tartışın.

Değerli arkadaşlar, şimdi geriye kalan 5, 6, 7 ve 8'inci, yönetmelik ve cezalarla alakalı. Hızlı bir şekilde gidebiliriz, yok eğer arkadaşlar derse ki bunların üzerinde de tartışmamız lazım dersiniz, saat bir buçuk, ikide Parlamento açılıyor. Benim bir patronum vardı "Bitmiş iş tatlı iştir" derdi, şimdi bunu böyle bitirirsek arkadaşlar da çalışmalarını yapar, Adalet Komisyonuna gönderir. O zaman çok arkadaşların hoşgörüsüne sığınacağım. Israrla Alim Hoca bitmiş işi sever dediler, hemen bitirelim, geriye önemli bir şey yok dediler. Hemen hızlı gideceğiz.

5'inci maddeyi okutuyorum:

Sırların verilmesi yükümlülüğü

MADDE 5- (1) Bu Kanun kapsamında bulunan sırların sahipleri ve bu sırları ellerinde bulunduranlar Türkiye Büyük Millet Meclisine, mahkemelere ve Cumhuriyet başsavcılıklarına sır kapsamındaki bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdürler.

(2) Mali veya idari konularda yürütülen denetim faaliyetlerinde ise sırların sahipleri ve bu sırları ellerinde bulunduranlar, yapılan görevle doğrudan bağlantılı ve talebin amacıyla sınırlı olmak ve yürütülen faaliyet açısından zorunluluk bulunmak kaydıyla sır kapsamındaki bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdürler.

BAŞKAN – Sayın Ünal Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi 4'üncü maddede sırların talep edileceği halleri görüştük. Burada da sırların verilme yükümlülüğü, (1) ve (2). (1)'de Türkiye Büyük Millet Meclisi isterse, mahkemeler isterse, cumhuriyet savcılıkları isterse behemehâl bu bilgi ve belgeleri, sırları elinde bulunduranlar vermekle yükümlüler, burada tartışma yok. (2)'nci kısımda, mali ve idari konularda yürütülen denetim faaliyetlerinde ise sırların sahipleri ve bu sırları elinde bulunduranların sır kapsamındaki bilgi ve belgeleri verme yükümlülüğünü şarta bağlıyor, birkaç şartla verilebilir diyor. O da ne diyor "Yapılan görevle doğrudan bağlantılı, talebin amacıyla sınırlı, yürütülen faaliyet açısından zorunluluk bulunması" gibi şartları koyuyor. Hâlbuki biz 4'üncü maddeyi görüşürken tek bir şartla o işi bitirmiştik, ne demiştik, kanununda yetkisi varsa demiştik. Burada kanunundaki yetkisi hallerinde olacak şekilde bunun redakte edilmesi, az önceki irademize paralel düşecek diye düşünüyorum. Yoksa bunların detayına girersek bir sürü şey olur çünkü biz burada kanununda yetkisi varsa diye az önce şey yapmıştık.

BAŞKAN – Yukarıdaki redakteyi, 4'üncü maddeyle bağlantılı olarak bu (2)'nci fıkrayı düzeltiyoruz.

Peki, bu hâliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Teşekkür ediyorum.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

Sır saklama yükümlülüğü

MADDE 6- (1) Bu Kanunun 5'inci maddesi uyarınca verilen sırları doğrudan veya dolayısıyla öğrenen kamu görevlileri ve diğer kişiler, bu sırları kanunen yetkili mercilerden başkasına açıklayamaz, veremez ve kendisi veya başkalarına menfaat sağlamak veya zarar vermek amacıyla kullanamazlar. Bu yükümlülük, bilgi ve belgelerin sır niteliği devam ettiği sürece görevlerinden ayrılmalardan sonra da devam eder.

BAŞKAN – Burada bir tartışma yok.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

Koruma yükümlülüğü

MADDE 7- (1) Bu Kanun kapsamında verilen sırları doğrudan veya dolayısıyla öğrenen kamu görevlileri, öğrendikleri veya talep ettikleri sırlarla ilgili bilgi ve belgelerin korunmasını sağlamak amacıyla her türlü tedbiri almakla yükümlüdürler.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Bu sadece kamu görevlileri için getirilmiş, bu maddeden o anlaşıyor, diğerleriyle ilgili bir hüküm yok.

BDDK TEMSİLCİSİ ÇİĞDEM GÜVEN – 7'nci madde bu kanun açısından tehlike niteliğinde bir suç getirmiş ve bunu sadece kamu görevlileri için getirmiş. Bir sonraki maddede zaten açıklanması yasaklanmışken burada bir de korunma için ayrıca bir sorumluluk getirip bir de bunu daha ağır bir yaptırıma tabi tutmanın biraz daha üzerinde düşünülmesi gereken bir şey olduğunu düşündük biz ama, takdir tabii sizin.

BAŞKAN – Bunlar cezai konular olduğu için Adalet Komisyonunda daha rahat tartışılır yani biz bir şey yapmayalım.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ceza hükümleri, 8'inci maddeyi okutuyorum:

Ceza hükümleri

MADDE 8- (1) Fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde; 5 inci maddede belirtilen sırların verilmesi yükümlülüğüne aykırı davrananlar bir yıldan iki yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası, 7 nci maddede belirtilen koruma yükümlülüğüne aykırı hareket edenler ise bir yıldan üç yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) 6 ncı maddede belirtilen sır saklama yükümlülüğüne aykırı davrananlar 5237 sayılı Türk Ceza Kanunun 239 uncu maddesi ne göre cezalandırılır.

BAŞKAN – Bu konuyla ilgili söz almak isteyen?

Buyurun Hasan Bey.

HASAN ÖREN (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi bununla ilgili biliyorsunuz her ceza ile ilgili bir zaman süresi vardır yani bizde bile Mediste gizli oturumlar on yıl süreyle açıklanmaz denir ama burada bir süre koyulabilir yani sırlarla ilgili veya şöyle bir şey var: Müşteri portföyünü açıklamak ile bir ARGE çalışmasını açıklamak aynı cezai müeyyideye tabi tutulmuş, bunların ayrılması gerekli yani on yıl önce yapılmış bir müşteri portföyünü açıklamak farklı bir şey ama onun yanında elli yıl da geçse bir araştırmayı veya bir formülü açıklamak başka bir şey. Bununla ilgili bu ceza hükümleri, maddeleri içerisinde gerekli netliğin olmadığını düşünüyorum, bu konuda da bilgi almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Alim Hocam, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkanım, ben burada başta söylediğim konuya tekrar işaret etmek istiyorum. Özellikle bir suçtan iki farklı ceza verilemeyeceği genel hükmünden yola çıkarak hem adamı hapse tıkaacaksınız hem de devlet olarak yakasına yapışıp ver kardeşim şu parayı diyeceksiniz. Bunu kabul etmediğimi söyledim yani bu idari para cezalarının kaldırılmasını teklif ediyorum. Ha hapis cezası ağırlaştırılır, azaltılır, onu cezacılar ya da konunun ehilleri tartışabilir ama bir suçtan dolayı iki kez ceza vermeyelim kişilere, bu ister sırrı alan olsun ister sırrı verecek olan olsun. Ben adli para cezasına karşıyım, bunun çıkartılması yönünde teklifim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Odalar Birliğinin görüşünü alalım.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ – Biz de fiillerin ağırlığına göre cezaların da kademelendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz ve bizim görüşümüz, istenen bir hususun verilmemesinin bir sırrın ifşa edilmesinden daha hafif bir suç teşkil ettiği yönündedir. Dolayısıyla, ilk on bin güne kadar olan adli para cezasının 239'uncu maddeyle de paralellik sağlanması anlamında beş bin güne indirilebileceği kanaatindeyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, benim bir önerim olacak. Şimdi bu konu tamamen cezai müeyyidelerle ilgili, Adalet Komisyonu bu konuda yani biz ticari kısmıyla ilgili daha çok ağırlık verdik. Bu cezai yükümlülükte özel sektörden, sivil toplum kuruluşlarından gelen arkadaşlar ana komisyonda bu cezai konuları orada tartışmalarında fayda mülâhaza ediyorum. Dolayısıyla, 8'inci maddede bizim komisyonumuzun önereceği...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Görüşler doğrultusunda yeniden değerlendirilmesi diyelim.

BAŞKAN – Ne diyelim? Tali komisyon olarak 8'inci maddede bir suça hem mali hem cezai...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ben ona katılmıyorum Sayın Başkan. Az önce tabii laf arasında söyledim, tutanaklara geçsin diye söylüyorum. Yani bu işin parasal boyutlu yönleri de var. Adam oradan ciddi bir gelir elde etmişse üç sene beş sene yatmayı göze alıp yapabilir yani bu işin maddi boyutunun da bundan konulabileceğini düşünüyorum. Biz bu işi hukukçulara bırakalım. Biz işin ticari boyutunu konuştuk, hukukçular öbür boyutunu düşünsünler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Onu şöyle yapalım: Kendi Adalet Komisyonundaki arkadaşlarımıza bir not olarak verelim, bunlar orada tartışsınlar.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

Yönetmelik

MADDE 9- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulur.

BAŞKAN – Söz isteyen? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 10- (1) Bu Kanun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer. Yürütme

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Niye buna ihtiyaç oldu? Yönetmeliği mi bekliyorlar? Yani teknik açıdan gerekli mi bu süre?

BAŞKAN – Teknik açıdan Sayın Genel Müdürüm bu kanun altı ay sonra, bu altı ay meselesi nedir?

ALİM IŞIK (Kütahya) – Yani sizin çıkaracağınız yönetmelikleri bekledikten sonra mı yürürlüğe girmesi gerekiyor?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Evet, hazırlanıp ondan sonra.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 11- (1) Bu Kanım hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Edilmiştir.

Komisyonumuzun bu görüşleri doğrultusunda tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, komisyon üyeleri; gösterdiğiniz sabır için teşekkür ediyorum, desteklerinizden dolayı kutluyorum. Hayırlı olsun.

Kapanma Saati : 13.29